

ROZSUDEK SOUDU (pátého rozšířeného senátu)

3. května 2007<sup>\*</sup>

Ve věci T-357/02,

**Freistaat Sachsen**, zastoupený T. Lübbigem, advokátem,

žalobce,

proti

**Komisi Evropských společenství**, zastoupené V. Kreuschitzem a J. Flettem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je zrušení čl. 2 druhého pododstavce a článků 3 a 4 rozhodnutí Komise 2003/226/CE ze dne 24. září 2002 o režimu podpor zamýšleném Německem – „Program ve prospěch malých a středních podniků – Zlepšení výkonnosti saských podniků“ – Podprogramy 1 (coaching), 4 (účast na veletrzích a výstavách), 5 (spolupráce) a 7 (podpora designu) (Úř. věst. 2003, L 91, s. 13),

<sup>\*</sup> Jednací jazyk: němčina.

**SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ**  
**(pátý rozšířený senát),**

ve složení M. Vilaras, předseda, E. Martins Ribeiro, F. Dehousse, D. Šváby  
a K. Jürimäe, soudci,  
vedoucí soudní kanceláře: C. Kristensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. března 2006,

vydává tento

**Rozsudek**

**Právní rámec**

<sup>1</sup> Článek 87 odst. 1 ES uvádí:

„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“

2 Podle čl. 87 odst. 3 ES:

„Za slučitelné se společným trhem mohou být považovány:

- a) podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností;

[...]

- c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;

[...]“

3 Sdělení Komise ze dne 2. července 1992 o zrychleném schvalování režimů podpory malým a středním podnikům a o změnách stávajících režimů (Úř. věst . C 213, s. 10, dále jen „sdělení o zrychleném schvalování“), uvádí:

„[...]

Komise nebude mít v zásadě námitky proti novým nebo upraveným stávajícím režimům podpory oznámeným podle čl. [88] odst. 3 [ES] a splňujícím tato kritéria:

- 1) nové režimy podpor, kromě režimů podporujících průmyslová odvětví, na něž se vztahují zvláštní předpisy Společenství, jakož i podpory v odvětví zemědělství, rybolovu, dopravy a uhlí.

Režimy musí být omezeny na malé a střední podniky [...]

Režimy musí rovněž splňovat jedno z těchto kritérií:

[...]

Z tohoto postupu jsou vyloučeny veškeré podpory vývozu v rámci vnitřního trhu Společenství nebo provozní podpory;

- 2) úpravy stávajících režimů podpor, které Komise dříve schválila, s výjimkou specifických případů, kdy Komise přesně omezila své povolení na oznámené období, rozpočet a/nebo podmínky.

Úprava může obsahovat kterýkoli z níže uvedených prvků:

— prodloužení lhůty bez navýšení rozpočtových zdrojů,

- navýšení použitelného rozpočtu až do výše 20 % původní částky, avšak bez prodloužení lhůty,
- prodloužení lhůty s navýšením rozpočtu až do výše 20 % původní částky,
- zpřísnění prováděcích kritérií režimu.

[...]

Komise rozhodne o oznámeních ve lhůtě 20 pracovních dnů.“

- 4 Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9, ve znění uvedeném v Úř. věst. 2000, C 258, s. 5, dále jen „pokyny k vnitrostátní regionální podpoře“) v bodě 2 nazvaném „Rozsah“ stanoví, že Komise použije těchto pokynů na regionální podporu udělenou v každém odvětví hospodářství, s výjimkou výroby, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, které jsou uvedeny v příloze II Smlouvy, rybolovu a uhelného průmyslu.
- 5 Pokud jde o podpory na provoz, pokyny k vnitrostátní regionální podpoře uvádějí zejména:

„4.15. Regionální podpora zaměřená na snížení stávajících nákladů podniku (podpora na provoz) je běžně zakázána. Avšak ve výjimečných případech lze takovou podporu poskytnout v regionech, které jsou způsobilé podle výjimky v čl. 87

odst. 3 písm. a) [ES], za předpokladu, že je odůvodněná ve smyslu přispění k regionálnímu rozvoji a svou povahou a výší odpovídá znevýhodněním, která mají být zmírněna. Je na členských státech, aby prokázaly znevýhodnění a posoudily jejich důležitost. Podpora na provoz musí být časově omezena a postupně snižována.

[...]

4.17. Podpora provozu zamýšlená jako podpora vývozu mezi členskými státy není přípustná.“

- 6 Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339, dále jen „procesní nařízení týkající se státních podpor“) definuje postupy použitelné při výkonu pravomoci Komise, kterou jí přiznává článek 88 ES, rozhodnout o slučitelnosti státní podpory se společným trhem.

- 7 Článek 2 odst. 2 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, ohledně oznámení nové podpory, stanoví:

„V oznámení poskytne dotýčný členský stát všechny nezbytné informace, aby Komisi umožnil přijmout rozhodnutí podle článků 4 a 7 (dále jen „úplné oznámení“).“

8 Článek 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor stanoví, že Komise přezkoumá oznámení nové podpory ihned po jejich obdržení a po předběžném přezkoumání přijme buď rozhodnutí konstatující, že oznámené opatření není podporou (čl. 4 odst. 2 procesního nařízení týkajícího se státních podpor), nebo rozhodnutí konstatující, že nejsou vzneseny žádné pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem (čl. 4 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor), nebo rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení oznámeného opatření (čl. 4 odst. 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor). Tato rozhodnutí „jsou učiněna ve lhůtě dvou měsíců. Tato lhůta začíná v den následující po dni obdržení úplného oznámení. Oznámení je považováno za úplné, pokud Komise nepožádá o další informace ve lhůtě dvou měsíců od obdržení oznámení nebo od obdržení požadovaných dodatečných informací. [...]“ (čl. 4 odst. 5 procesního nařízení týkajícího se státních podpor).

9 Článek 4 odst. 6 procesního nařízení týkajícího se státních podpor uvádí:

„Pokud Komise nerozhodla v souladu s odstavci 2, 3 nebo 4 [článku 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor] ve lhůtě stanovené v odstavci 5 [článku 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor], považuje se souhlas Komise s podporou za udělený. Dotyčný členský stát může následně provést opatření, o kterých bylo rozhodováno, poté, co o nich předem podá Komisi oznámení, ledaže Komise rozhodne podle tohoto článku ve lhůtě 15 pracovních dní od obdržení oznámení.“

10 Článek 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor stanoví:

„Oznámení se považuje za vzaté zpět, pokud není požadovaná informace poskytnuta během předepsané lhůty, ledaže před uplynutím lhůty je lhůta buď prodloužena se společným souhlasem Komise a dotyčného členského státu, nebo dotyčný stát v řádně odůvodněném prohlášení informuje Komisi, že považuje oznámení za úplné,

protože dodatečně požadované informace nejsou dostupné nebo již byly poskytnuty. V tomto případě počíná lhůta podle čl. 4 odst. 5 dnem následujícím po dni obdržení prohlášení [...]“

- 11 Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [87] a [88] Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312, dále jen „zmocňovací nařízení“) svěřuje v čl. 1 odst. 1 písm. a) bodu i) Komisi pravomoc vyhlásit v souladu s článkem 87 ES, že za určitých podmínek jsou podpory poskytnuté malým a středním podnikům slučitelné se společným trhem a nejsou předmětem oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 ES.
- 12 Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům (Úř. věst. L 10, s. 33; Zvl. vyd. 08/02, s. 141, dále jen „nařízení o výjimce pro MSP“) definuje kritéria, která musejí splňovat jednotlivé podpory a režimy podpor malým a středním podnikům pro to, aby byly slučitelné se společným trhem ve smyslu čl. 87 odst. 3 ES a aby ty, které těmto kritériím odpovídají, byly vyňaty z oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 ES.
- 13 Zmíněné nařízení nicméně ve svém bodu 4 odůvodnění uvádí:

„Tímto nařízením není dotčena možnost členských států oznámit poskytnutí podpory malým a středním podnikům. Tato oznámení budou hodnocena Komisí zejména s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v tomto nařízení. Pokyny Společenství ke státní podpoře malým a středním podnikům budou zrušeny dnem vstupu v platnost tohoto nařízení, protože se tímto nařízením nahrazují.“

## Skutkový základ sporu

### 1. *Správní řízení*

- 14 V rámci programu ministerstva hospodářství a práce Freistaat Sachsen (Svobodný stát Sasko) ve prospěch malých a středních podniků, jehož cílem je zlepšení výkonnosti podniků (dále jen „program“), který byl poprvé přijat v roce 1992, Freistaat Sachsen na žádost poskytuje členům svobodných povolání, jakož i malým a středním podnikům průmyslového či obchodního charakteru, jejichž sídlo nebo jedna z provozoven se nachází na jeho území, nevratné dotace na projekty, které podporují rozvoj hospodářství. Program byl poprvé oznámen Komisi podle čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 3 ES) dopisem Stálého zastoupení Spolkové republiky Německo ze dne 3. července 1992. Byl schválen dopisem Komise ze dne 30. září 1992.
- 15 Platnost programu byla několikrát prodloužena, přičemž každé prodloužení bylo spojeno se změnou a aktualizací programu. Provedené změny byly oznámeny při uplynutí každého období platnosti v souladu se sdělením o zrychleném schvalování. Následné oznámení ze dne 26. února 1996 bylo tak Komisí schváleno dopisem ze dne 3. dubna 1996 a oznámení ze dne 6. října 1998 dopisem ze dne 12. listopadu 1998. Podpora oznámená dne 6. října 1998 a schválená dne 12. listopadu 1998 skončila dne 31. prosince 2000 (Úřední věstník Freistaat Sachsen ze dne 8. dubna 1999, č. 14, s. 289).
- 16 Dopisem ze dne 29. prosince 2000, došlým Komisi dne 3. ledna 2001, Spolková republika Německo oznámila na základě čl. 88 odst. 3 ES šest podprogramů, které jsou součástí nového znění programu. Oznámení mělo za cíl získat nové prodloužení platnosti programu na období pěti let, ode dne 1. ledna 2001 do 31. prosince 2005.

Oznámení bylo učiněno prostřednictvím formuláře Komise pro zrychlené řízení podle vzoru dřívějších oznámení.

- 17 Dne 12. ledna 2001 přijala Komise nařízení o výjimce pro MSP, které bylo projednáváno ve fázi návrhu poradním výborem pro státní podpory, složeným ze zástupců členských států a zřízeným podle článku 7 zmocňovacího nařízení. Podle svého článku 10 vstoupilo nařízení o výjimce pro MSP v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku, a to dne 2. února 2001, tedy dva dny po uplynutí lhůty 20 pracovních dnů stanovené ve sdělení o zrychleném schvalování.
- 18 V dopisu ze dne 5. února 2001 Komise uvedla, že nemohla schválit režim podpor v rámci zrychleného schvalování. Komise požádala Spolkovou republiku Německo, aby uvedla, „zda podporované činnosti ‚soft aid‘ [jsou] slučitelné s [nařízením o výjimce pro MSP], a sice zda objem podpory stanovený v dotčeném oznámení [může] být snížen na objem stanovený nařízením o výjimce [...]“ a upřesnila, že „[v] případě, že to [není] možné, [je] nutné přesné odůvodnění (nezbytnost a slučitelnost z hlediska hospodářské politiky)“.
- 19 V dopise ze dne 12. března 2001 Spolková republika Německo uvedla své vyjádření, v němž vyložila svoji analýzu, která podle ní odůvodňovala schválení režimu podpor. Spolková republika Německo se znovu obrátila na Komisi dopisem ze dne 13. března 2001.
- 20 Dopisem ze dne 1. června 2001 se ministerstvo hospodářství a práce Freistaat Sachsen zúčastnilo řízení tím, že předalo Komisi vyjádření na podporu argumentů dovolávaných Spolkovou republikou Německo během řízení o oznámení.

- 21 Dne 14. června 2001 se v Berlíně setkali zástupci Spolkové republiky Německo a Komise.
- 22 Sdělením ze dne 2. srpna 2001, založeném na čl. 9 odst. 1 nařízení o výjimce pro MSP, Spolková republika Německo informovala Komisi o svém rozhodnutí provést šest podprogramů, které představují oznámený režim podpor, do 31. prosince 2008 nebo do dne přijetí rozhodnutí schvalujícího záměr podpor, tak jak byl oznámen, v mezích jejich slučitelnosti s ustanoveními nařízení o výjimce pro MSP.
- 23 Dne 5. září 2001 zaslala Komise Spolkové republice Německo novou žádost o informace, jejímž cílem bylo zjistit, zda Spolková republika Německo trvala na původním oznámení. Dopisem ze dne 9. října 2001 Spolková republika Německo na tuto žádost odpověděla kladně.
- 24 Dopisem ze dne 16. listopadu 2001 Komise informovala Spolkovou republiku Německo o tom, že opatření „prodejní seskupení“, které bylo předmětem jiného řízení CP 92/01 – Německo, bylo spojeno s řízením (C 89/01) o dotčeném režimu podpor, jakožto součást čtvrtého podprogramu nazvaného „spolupráce“.
- 25 Dopisem ze dne 11. prosince 2001 Komise oznámila Spolkové republice Německo své rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 ES (dále jen „rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení“) ve vztahu k podprogramům „coaching“, „účast na veletrzích a výstavách“, „spolupráce“ a „podpora designu“ (dále jen „dotčený režim podpor“). Komise naproti tomu nevzniesla žádnou námitku vůči podprogramům „poradenství v oblasti vnějšího obchodu“ a „řízení životního prostředí“.

- 26 V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení Komise připomenula Spolkové republice Německo odkladný účinek čl. 88 odst. 3 ES a zdůraznila, že jednotlivé podpory, které splňují všechny podmínky nařízení o výjimce pro MSP, jsou slučitelné se společným trhem podle čl. 3 odst. 1 zmíněného nařízení.
- 27 Dopisem ze dne 21. ledna 2002 se Spolková republika Německo vyjádřila k zahájení řízení. Poté se konala dvě další setkání mezi zástupci Spolkové republiky Německo a Komise, a to dne 19. února 2002 v Bruselu a dne 10. června 2002 v Berlíně.
- 28 Dne 7. února 2002 bylo rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zveřejněno v Úředním věstníku (Úř. věst. C 34, s. 2). Komise vyzvala zúčastněné strany, aby podaly připomínky k dotčenému režimu podpor. Neobdržela žádné připomínky.

## 2. *Napadené rozhodnutí*

- 29 Dne 24. září 2002 Komise přijala rozhodnutí 2003/226/ES o režimu podpor zamýšleném Německem – „Program ve prospěch malých a středních podniků – Zlepšení výkonnosti saských podniků“ – Podprogramy 1 (coaching), 4 (účast na veletrzích a výstavách), 5 (spolupráce) a 7 (podpora designu) (Úř. věst. 2003, L 91, s. 13, dále jen „napadené rozhodnutí“).

30 Výrok napadeného rozhodnutí zní takto:

### *„Článek 1*

Čtyři podprogramy ‚coaching‘, ‚účast na veletrzích a výstavách‘, ‚spolupráce‘, a ‚podpora designu‘ programu ve prospěch malých a středních podniků – Zlepšení výkonnosti [...] podniků, představují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 [...] ES.

### *Článek 2*

V rozsahu, v němž se na čtyři podprogramy uvedené v článku 1 vztahuje působnost nařízení [...] č. 70/2001 a v němž nepřekračují míry podpor stanovené ve zmíněném nařízení, mohou být považovány za slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) [...] ES.

V rozsahu, v němž čtyři podprogramy předpokládají podpory, na které se nevztahuje působnost nařízení [...] č. 70/2001 a v němž překračují míry podpor stanovené ve zmíněném nařízení, nejsou slučitelné se společným trhem.

### *Článek 3*

V rozsahu, v němž podprogram ‚spolupráce‘ uvedený v článku 1 předpokládá podpory na provoz, je neslučitelný se společným trhem.

#### *Článek 4*

Německo může provádět čtyři podprogramy uvedené v článku 1 až poté, co je uvede do souladu s tímto rozhodnutím.

#### *Článek 5*

Německo sdělí Komisi do dvou měsíců následujících po oznámení tohoto rozhodnutí opatření, která přijalo k tomu, aby vyhovělo rozhodnutí.

#### *Článek 6*

Toto rozhodnutí je určeno Spolkové republice Německo.“

#### **Řízení a návrhová žádání účastníků řízení**

- <sup>31</sup> Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 4. prosince 2002 podal žalobce projednávanou žalobu.
- <sup>32</sup> Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (pátý rozšířený senát) rozhodl jednak přijmout organizační procesní opatření tím, že vyzval účastníky řízení, aby písemně odpověděli na otázky a předložili dokumenty, a jednak zahájit ústní část řízení. Účastníci řízení vyhověli žádosti Soudu ve stanovené lhůtě.

33 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 21. března 2006.

34 Žalobce navrhuje, aby Soud:

- zrušil čl. 2 druhý pododstavec a články 3 a 4 napadeného rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

35 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu jako neopodstatněnou;
- uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

## **Právní otázky**

36 Žalobce se na podporu své žaloby dovolává pěti žalobních důvodů. První vychází z formální protiprávnosti napadeného rozhodnutí, která plyne z toho, že Komise nepoužila na dotčený režim podpor zrychlené schvalování. Druhý žalobní důvod vychází z hmotněprávní protiprávnosti napadeného rozhodnutí vyplývající ze

skutečnosti, že nařízení o výjimce pro MSP nebylo v projednávaném případě použitelné. Třetí žalobní důvod vychází z toho, že dotčený režim podpor mohl být schválen na základě pokynů Společenství ke státní podpoře malým a středním podnikům (Úř. věst. 1996, C 213, s. 4, dále jen „pokyny Společenství MSP z roku 1996“). Čtvrtý žalobní důvod vychází z toho, že Komise nevykonala svoji posuzovací pravomoc při přezkumu dotčeného režimu podpor, jakož i z toho, že porušila povinnost odůvodnění, která z toho vyplývá. Pátý žalobní důvod vychází z toho, že Komise neprokázala, že hospodářská soutěž byla skutečně nebo potenciálně narušena dotčeným režimem podpor, jakož i z porušení povinnosti odůvodnění, které z toho vyplývá.

*1. K žalobnímu důvodu vycházejícímu z formální protiprávnosti napadeného rozhodnutí, která plyne z toho, že Komise nepoužila zrychlené schvalování*

#### *Argumenty účastníků řízení*

<sup>37</sup> Žalobce zaprvé uplatňuje, že Spolková republika Německo oznámila režim podpor v souladu se sdělením o zrychleném schvalování a Komise namísto toho, aby splnila povinnost, která jí přísluší, vyjádřit se ve lhůtě 20 pracovních dnů, čekala až nařízení o výjimce pro MSP vstoupí v platnost, aby se vyjádřila.

<sup>38</sup> Jako odpověď na argument Komise, podle něhož sdělení o zrychleném schvalování z roku 1992 není závazné, jelikož nebylo přijato v souladu s ustanoveními procesního nařízení týkajícího se státních podpor, žalobce uplatňuje, že zmíněné nařízení vstoupilo v platnost sedm let po přijetí výše zmíněného sdělení, a toto sdělení nemůže být tedy posouzeno ve světle uvedeného nařízení. Kromě toho i když

procesní nařízení týkající se státních podpor bylo přijato po přijetí sdělení o zrychleném schvalování a neobsahuje žádné ustanovení, které se k němu vztahuje, Komise od doby, kdy vstoupilo zmíněné nařízení v platnost, pravidelně používá toto řízení ve své praxi.

- 39 Zadruhé, žalobce zpochybňuje závěr Komise uvedený v napadeném rozhodnutí, podle něhož zrychlené schvalování nebylo použitelné, jelikož dotčený režim podpor nebyl „stávajícím režimem“. Bod 2 sdělení o zrychleném schvalování stanoví zejména, že toto řízení je použitelné v případě úpravy stávajících režimů schválených Komisí, pokud se úprava týká „prodloužení lhůty s navýšením použitelného rozpočtu až do výše 20 % původní částky“, nebo nese-li s sebou „zprísnění prováděcích kritérií režimu“.
- 40 Přitom nejenže byly zprísněny prováděcí podmínky dotčeného režimu podpor oproti předchozím opatřením, ale Komise již dvakrát program schválila. Podle žalobce nepatrná úprava obsahu režimu podpor, která jde nad rámec pouhého prodloužení lhůty a navýšení rozpočtu, sama o sobě nebrání použití zrychleného schvalování, jak Komise ostatně až do té doby připouštěla, když v rámci tohoto řízení schválila v roce 1996 a 1998 programy prodlužující platnost původního programu oznámeného v roce 1992. Tato okolnost měla sama o sobě zabránit Komisi, aby odepřela použití zrychleného schvalování, na základě zásady, podle níž je zakázáno si protirečít k újmě jiné osoby.
- 41 Zatřetí, žalobce uplatňuje, že i kdyby dotčený režim podpor měl být považován za nový režim, Komise jej měla přezkoumat a rozhodnout zrychleným schvalováním ve lhůtě 20 dnů, jelikož tato lhůta se použije jak na stávající režimy, tak na nové režimy.

Žalobce se krom toho domnívá, v rozporu s názorem Komise, že dotčený režim podpor nezahrnuje žádnou podporu vývozu.

42 Začtvrté, žalobce tvrdí, že i kdyby dotčený režim podpor zahrnoval podpory vývozu, Komise mohla přezkoumat tuto část režimu mimo rámec zrychleného schvalování, zatímco zbytek režimu, o němž měla na první pohled za to, že je slučitelný se společným trhem, měla přezkoumat a schválit podle zmíněného řízení.

43 Komise nejprve uplatňuje, že sdělení o zrychleném schvalování neuděluje žádné právo na to, aby rozhodla ve lhůtě 20 pracovních dnů. Tato lhůta je použitelná pouze na příznivá rozhodnutí v určitých jednoduchých případech, které splňují požadované podmínky.

44 Dále Komise tvrdí, že dodržení sdělení o zrychleném schvalování nemůže být předmětem žaloby, vzhledem k tomu, že bylo přijato před vstupem procesního nařízení týkajícího se státních podpor v platnost, v němž byla otázka použitelných lhůt definitivně upravena. Předmět žádosti o použití zrychleného schvalování byl zrušen procesním nařízením týkajícím se státních podpor, jelikož článek 4 tohoto nařízení stanoví pravidlo v oblasti lhůt a nestanoví zachování tohoto řízení. Přitom na základě zásady, podle níž pozdější norma stejného nebo vyššího stupně ruší či odstraňuje dřívější ustanovení, která jsou s ní v rozporu a upravují stejné skutečnosti a mají stejný cíl, zrychlené schvalování se stalo „obsoletním“, a nemůže být tedy závazné. I když Komise nadále *de facto* dodržuje pokyny nebo jiná sdělení, které nejsou již platné nebo se staly „obsoletními“, nemůže být jimi vázána.

- 45 Konečně, Komise popírá argumenty žalobce, podle nichž dotčený režim podpor splňuje podmínky vyžadované sdělením o zrychleném schvalování pro to, aby mohl být schválen v tomto řízení.

### *Závěry Soudu*

- 46 Sdělení o zrychleném schvalování stanoví ve svém druhém pododstavci, že Komise nebude mít v zásadě námitky proti novým nebo upraveným stávajícím režimům podpory oznámeným podle čl. 88 odst. 3 ES a splňujícím určitá kritéria stanovená v uvedeném sdělení, a ve svém posledním pododstavci, že Komise rozhodne o oznámeních ve lhůtě 20 pracovních dnů.
- 47 V napadeném rozhodnutí Komise uvedla v bodě 54 odůvodnění, že v rozporu s tím, co tvrdí Spolková republika Německo, dotčený režim podpor neměl být posuzován v rámci zrychleného schvalování, jelikož procesními ustanoveními použitelnými v projednávaném případě byla ustanovení procesního nařízení týkajícího se státních podpor.
- 48 Je třeba nejprve podotknout, že tím, že Komise uvádí, že byla použitelná ustanovení procesního nařízení týkajícího se státních podpor, a nikoliv ustanovení sdělení o zrychleném schvalování, implicitně uplatňuje, že zmíněné sdělení se stalo bezpředmětným ode dne vstupu v platnost procesního nařízení týkajícího se státních podpor. Tento postoj je výslovně uvedený v jejích písemnostech, v nichž tvrdí zejména, že zmíněné sdělení se stalo „obsoletním“ z důvodu jeho neslučitelnosti s procesním nařízením týkajícím se státních podpor proto, že článek 4 tohoto nařízení stanoví pravidlo v oblasti lhůt a nestanoví zachování zrychleného schvalování.

- 49 Dále, Komise se nicméně v bodě 1 bodu 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesnaží prokázat, že sdělení o zrychleném schvalování se stalo „obsoletním“, ale má snahu prokázat, že nebylo použitelné, protože kritéria, která stanoví, nebyla v projednávaném případě splněna.
- 50 Konečně, ze spisu vyplývá, že Komise nezpochybňuje tvrzení žalobce, podle něhož pokračovala v používání zrychleného schvalování poté, co procesní nařízení týkající se státních podpor vstoupilo v platnost, ale omezuje se na zdůraznění, že nebyla vázána sděleními nebo pokyny, které již nejsou v platnosti, i když je nadále *de facto* dodržuje.
- 51 Pokud jde zaprvé o otázku, zda přijetí procesního nařízení týkajícího se státních podpor učinilo sdělení o zrychleném schvalování „obsoletním“, je namístě uvést, že kromě skutečnosti, že toto nařízení neobsahuje žádný údaj v tomto ohledu, až 30. dubna 2004, a sice pět let po jeho vstupu v platnost, bylo v Úředním věstníku zveřejněno sdělení o obsoletním charakteru určitých předpisů týkajících se politiky v oblasti státních podpor (Úř. věst. 2004, C 115, s. 1, dále jen „sdělení o obsoletních předpisech“), které zahrnuje mezi mnohé tyto předpisy sdělení o zrychleném schvalování. Ve třetím pododstavci tohoto sdělení je totiž uvedeno, že „ode dne zveřejnění tohoto sdělení v *Úředním věstníku Evropské unie* [Komise] již nebude používat v žádné oblasti následující předpisy, bez ohledu na jejich právní kategorii: [...] 13) [sdělení o zrychleném schvalování]“.
- 52 Je třeba rovněž uvést, že sdělení o obsoletních předpisech upřesňuje ve svém druhém pododstavci, že několik předpisů týkajících se otázek řízení v oblasti státních podpor se stalo obsoletními, „včetně zrychlených oznámení“ poté, co bylo na základě článku 27 procesního nařízení týkajícího se státních podpor přijato nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení č. 659/1999 (Úř. věst. L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3, dále jen „prováděcí nařízení k procesnímu nařízení týkajícímu se státních podpor“). Sdělení o zrychleném

schvalování se podle samotného odůvodnění sdělení o obsoletních předpisech stalo „obsoletním“ pouze z důvodu přijetí prováděcího nařízení k procesnímu nařízení týkajícího se státních podpor a až po přijetí tohoto nařízení. Tato okolnost se vysvětluje tím, že posledně uvedené nařízení ve svém článku 4 stanoví zjednodušený oznamovací postup pro určité změny stávající podpory, postup, který v zásadě přebírá stejná kritéria, jako jsou kritéria uvedená v bodě 2 sdělení o zrychleném schvalování (zvýšení rozpočtu již povoleného režimu přesahující 20 %, prodloužení zmíněného režimu se zvýšením rozpočtu nebo bez něj a zpřísnění kritérií pro uplatnění povoleného režimu podpor) a stanoví také kratší lhůtu, než je lhůta uvedená v článku 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, v daném případě lhůtu jednoho měsíce, v níž se má Komise snažit rozhodnout v rámci zmíněného postupu.

53 Krom toho a v rozporu s tím, co tvrdila Komise ve svých písemnostech, nelze zjistit žádnou neslučitelnost mezi procesním nařízením týkajícím se státních podpor, které stanoví v souladu s judikaturou vycházející z rozsudku Soudního dvora ze dne 11. prosince 1973, Lorenz (120/73, Recueil, s. 1471, bod 4) maximální lhůtu dvou měsíců pro fázi předběžného přezkoumání podpor oznámených v rámci obecně použitelného běžného postupu oznamování, a sdělením o zrychleném schvalování, které stanoví lhůtu 20 dnů pouze v rámci zjednodušeného oznamovacího postupu týkajícího se zvláštních případů.

54 Je tedy nutno konstatovat, že až ode dne 30. dubna 2004, dne zveřejnění sdělení o obsoletních předpisech a prováděcího nařízení k procesnímu nařízení týkajícímu se státních podpor, se sdělení o zrychleném schvalování již dále nepoužívá.

55 Za těchto podmínek je dále třeba přezkoumat, zda Komise mohla právem mít v bodě 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí za to, že sdělení o zrychleném

schvalování nebylo v projednávaném případě použitelné, jelikož sporný režim podpor není novým režimem ani úpravou stávajícího režimu ve smyslu zmíněného sdělení.

- 56 Zprvč, jak Soud již rozhodl, ze znění druhého a posledního pododstavce sdělení o zrychleném schvalování vyplývá, že i v případě, kdy záměr režimu podpor splňuje všechny podmínky, na které je vázán nárok na lhůtu dvaceti pracovních dnů, je to pouze „v zásadě“, že se Komise zavazuje nevznášet námitky po této lhůtě, zachovávajíc si tak plnou pravomoc „vyjádřit se“, to znamená případně přijmout rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a na konci tohoto řízení přijmout kladné, podmíněčné nebo záporné konečné rozhodnutí (rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Regione autonoma della Sardegna v. Komise, T-171/02, Sb. rozh. s. II-2123, bod 34).
- 57 Zadruhé, je třeba uvést, že kritéria, která musí splňovat oznámené režimy podpor pro to, aby Komise nevznesla v zásadě námitky ohledně nich ve lhůtě 20 pracovních dnů, musejí být vyložena restriktivně, jelikož zrychlené schvalování má výjimečný charakter oproti běžnému přezkumu oznámení.
- 58 Je rovněž namístě připomenout, že v souladu s bodem 2 zmíněného sdělení může úprava stávajícího režimu připuštěná pro použití zrychleného schvalování vést buď k prodloužení lhůty bez navýšení rozpočtových zdrojů nebo k navýšení použitelného rozpočtu až do výše 20 % původní částky, avšak bez prodloužení lhůty nebo k prodloužení lhůty s navýšením rozpočtu až do výše 20 % původní částky a nebo konečně k zprísnění prováděcích kritérií režimu. Z toho vyplývá, že jakákoliv jiná úprava stávajícího režimu podpor, zejména úprava, která má za účinek zmírnění podmínek poskytování podpor nebo zvýšení míry těchto podpor, vylučuje, aby její oznámení mohlo být předmětem zrychleného schvalování.

- 59 V projednávaném případě je namístě konstatovat, že dne 29. prosince 2000 dotčený režim podpor byl oznámen Komisi na základě čl. 88 odst. 3 ES a v souladu se zrychleným schvalováním jakožto „úprava a prodloužení“ režimu podpor již schváleného, který byl ještě platný, ale jehož platnost měla vypršet dne 31. prosince 2000. Je tedy nesporné, že Spolková republika Německo zamýšlela využít zrychleného schvalování.
- 60 Přitom pokud jde na jedné straně o podprogram „coaching“ a zvláště o nové podniky, maximální částka denní podpory v absolutní hodnotě byla zvýšena na 500 eur, zatímco tato podpora činila 800 německých marek (409,03 eur) v již schváleném režimu.
- 61 Co se týče na druhé straně podprogramů „účast na veletrzích a výstavách“, „spolupráce“ a „podpora designu“ a zvláště určitých zvláštních záměrů, zejména těch, které jsou prováděny v zónách definovaných jako „zóny čelící zvláštním problémům“, byla maximální míra podpory stanovená dotčeným režimem podpor zvýšena oproti maximální míře podpory, kterou se vyznačoval již schválený režim podpor.
- 62 Pokud jde o podprogram „účast na veletrzích a výstavách“ maximální sazba podpory byla zvýšena z 50 % v již schváleném režimu podpor na 60 % v dotčeném režimu podpor malým podnikům nacházejícím se v zónách čelících zvláštním problémům.
- 63 Co se týče podprogramu „spolupráce“, i když obecně použitelná maximální sazba podpory byla snížena ze 70 % na 65 %, maximální sazby zamýšlených podpor byly zvýšeny na 80 % pro financování studií proveditelnosti a záměrů prováděných

v rámci iniciativy Společenství Interreg III, které se týkají nejméně pěti malých a středních podniků, jakož i pro záměry prováděné malými podniky.

64 Konečně, pokud jde o podprogram „podpora designu“, maximální sazba podpory byla zvýšena z 50 % v již schváleném režimu podpor na 70 % v dotčeném režimu podpor malým podnikům nacházejícím se v zónách čelících zvláštním problémům.

65 Z výše uvedeného vyplývá, že úpravy stávajícího režimu podpor šly nad rámec úprav, které umožňují projednání oznámení podle zrychleného schvalování. Každý z podprogramů tvořících dotčený režim podpor se totiž vyznačuje navýšením, alespoň pokud jde o některé příjemce, maximální sazby zamýšlené podpory. Přitom jak vyplývá z bodu 58 výše, sdělení o zrychleném schvalování připouští tento postup pouze tehdy, pokud dotčené úpravy obsahují buď prodloužení lhůty režimu podpor nebo navýšení dotčeného celkového rozpočtu až do výše 20 % s prodloužením nebo bez něj nebo zpřísnění prováděcích kritérií. V projednávaném případě jsou tedy provedené úpravy, zejména prostřednictvím zvýšení míry podpory, vyloučeny z použití zmíněného postupu, jelikož představují zmírnění dotčeného režimu podpor.

66 Pokud jde o argument žalobce, podle něhož i kdyby režim podpor měl být považován za nový režim, Komise měla přesto provést svůj přezkum v rámci zrychleného schvalování, je namístě konstatovat, že podpora obsažená v podprogramu „spolupráce“ se týká zřízení, nejméně třemi malými a středními podniky, prodejního seskupení za účelem společného hledání odbytišť v zahraničí (gemeinsamen Erschliessung ausländischer Märkte). Přitom v bodě 1 posledním pododstavci sdělení o zrychleném schvalování je uvedeno, že „z tohoto postupu jsou vyloučeny veškeré podpory vývozu v rámci vnitřního trhu Společenství nebo provozní podpory“.

67 Komise se tudíž správně mohla domnívat, jak to uvedla v bodě 1 bodu 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že dotčený režim stanovil podporu vývozu v rámci vnitřního trhu Společenství a že nemohl být předmětem zrychleného schvalování, neboť z tohoto důvodu nemohl být považován za nový režim podpor.

68 V tomto ohledu je třeba dodat, že i kdyby z podrobné analýzy vyplývalo, že dotčené opatření nepředstavovalo „podporu vývozu v rámci vnitřního trhu Společenství“, Komise by přesto byla oprávněna nepoužít zrychlené schvalování, jelikož by *prima facie* mohly v tomto ohledu existovat pochybnosti. Jak totiž Komise tvrdí ve svých písemnostech, tento postup má za cíl umožnit zrychlené schválení režimů podpor, které nevznášejí pochybnosti ohledně své slučitelnosti s pravidly použitelnými v oblasti státních podpor, a jež tedy *prima facie* mohou být kladně posouzeny. To platí tím spíše, že, jak bylo připomenuto v bodě 56 výše, se Komise pouze „v zásadě“ zavazuje nevznášet námitky po lhůtě 20 pracovních dnů.

69 Co se týče argumentu žalobce, podle něhož měla-li Komise za to, že oznámený režim podpor obsahoval podpory vývozu, mohla být dotčená opatření oddělena od zbylé části režimu podpor, která mohla být předmětem zrychleného schvalování, musí být odmítnut. Nejenže totiž sdělení o zrychleném schvalování neupravuje možnost takového částečného schválení, ale rovněž z výše uvedeného vyplývá, že s přihlédnutím k povaze provedených úprav nebyly podmínky vyžadované pro uplatnění zrychleného schvalování splněny.

70 Je tedy namístě dospět k závěru, že Komise právem měla v bodě 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí za to, že oznámení dotčeného režimu podpor nemohlo být

předmětem zrychleného schvalování z důvodu, že oznámený režim podpor nebyl novým režimem ani úpravou stávajícího režimu ve smyslu zmíněného sdělení.

71 První žalobní důvod musí být tedy zamítnut.

*2. K žalobnímu důvodu vycházejícímu z hmotněprávní protiprávnosti napadeného rozhodnutí vyplývající z nepoužitelnosti nařízení o výjimce pro MSP*

#### *Argumenty účastníků řízení*

72 Žalobce zaprvé uplatňuje, že napadené rozhodnutí je protiprávní protože Komise měla přezkoumat dotčený režim podpor podle práva platného v okamžiku, kdy obdržela oznámení, tj. podle pokynů Společenství MSP z roku 1996, použitelných dne 3. ledna 2001, a nikoliv podle nařízení o výjimce pro MSP, které vstoupilo v platnost dne 2. února 2001. Napadené rozhodnutí tedy nemá právní základ, což stačí k odůvodnění jeho zrušení. Kromě toho analýza Komise obsažená v bodě 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí, založená na neexistenci přechodných opatření a na zrušení pokynů Společenství MPS z roku 1996 ke dni vstupu nařízení o výjimce pro MSP v platnost, vede k nahrazení podmínek posouzení a v projednávaném případě k jejich zprísnění v průběhu řízení, což je protiprávní.

73 Judikatura dovolávaná Komisí na podporu argumentu, podle něhož byla povinna použít nařízení o výjimce pro MSP s ohledem na skutečnost, že nové pravidlo musí být okamžitě použito na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla (rozsudek Soudního dvora ze dne 29. ledna 2002, Pokrzęptowicz-Meyer,

C-162/00, Recueil, s. I-1049, body 49 až 55), není relevantní. V projednávaném případě se nejedná o budoucí účinky určitých opatření, ale o kritérium posouzení použitelné v jasně vymezené lhůtě. Komise se tedy nemůže dovolávat skutečnosti, že podpora bude mít účinky po vstupu nařízení o výjimce pro MSP v platnost, což v projednávaném případě platí pro všechny ostatní stávající a schválené podpory.

74 Zadruhé, žalobce uvádí, že zásada, podle níž se režim podpor řídí právními předpisy platnými v okamžiku oznámení, odpovídá rozhodovací praxi Komise, která sama používá toto kritérium, jak vyplývá z bodu 6.1 pokynů k vnitrostátní regionální podpoře, z bodů 98 a 100 pokynů Společenství o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v nesnázích (Úř. věst. 1999, C 288, s. 2), z bodu 2.6 pokynů Společenství o státní podpoře v automobilovém odvětví (Úř. věst. 1997, C 279, s. 1) a z bodů 39 a následujících pokynů pro více odvětví k regionální podpoře pro velké investiční projekty (Úř. věst. 2002, C 70, s. 8).

75 Komise v důsledku toho nemůže implicitně změnit výše uvedenou zásadu prostřednictvím individuálního rozhodnutí, jak Soudní dvůr jasně stanovil ve svém rozsudku ze dne 24. března 1993, CIRFS a další v. Komise (C-313/90, Recueil, s. I-1125, bod 44). Právě toto však Komise učinila v projednávaném případě, když se odchýlila také od judikatury, podle níž je právně vázána svou správní praxí (výše uvedený rozsudek CIRFS a další v. Komise, body 34 a 36; rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 1996, AIUFFASS a AKT v. Komise, T-380/94, Recueil, s. II-2169, bod 57), což znamená, že napadené rozhodnutí musí být přezkoumáno ve světle pravidel, která si stanovil orgán (rozsudek Soudu ze dne 5. listopadu 1997, Ducros v. Komise, T-149/95, Recueil, s. II-2031, bod 61). Z toho vyplývá, že Komise nemůže pro zpochybnění zásady, podle níž podpory musejí být posouzeny podle kritérií použitelných v okamžiku oznámení, tvrdit, že příklady uvedené v bodě 74 výše se týkají případů, v nichž zákonodárce výslovně definoval pravidlo odchylné od pravidla zakotveného judikaturou. Kromě skutečnosti, že samotná Komise je zákonodárcem, taková argumentace totiž umožňuje zbavit se veškeré povinnosti zaručit kontinuitu své rozhodovací praxe.

76 Argument Komise, podle něhož měla povinnost použít nařízení o výjimce pro MSP z důvodu, že přezkoumala několik programů podpor oznámených předtím, než zmíněné nařízení vstoupilo v platnost, podle tohoto nařízení, také není relevantní, a to tím spíše, že se jednalo v zásadě o případy týkající se podpor vzdělávání a podpor investic. Kromě toho podpory, které oznámily členské státy před vstupem nařízení o výjimce pro MSP v platnost a jež byly v souladu s tímto nařízením, mohly být samozřejmě také schváleny na základě tohoto předpisu.

77 Žalobce krom toho uplatňuje, že pouze přezkum režimu podpor podle práva platného v okamžiku oznámení umožňuje členským státům spolehlivě posoudit otázku jeho slučitelnosti se společným trhem. Přístup Komise by naopak nutil členské státy k tomu, aby vymezily provedení podpory v závislosti na nejistém budoucím vývoji práva, což je neslučitelné se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání. Členské státy nemohou předem znát datum vstupu nařízení a pokynů Společenství, které jsou ještě projednávány, v platnost a jejich obsah. Výzva k podání připomínek k návrhu nařízení o výjimce pro MSP byla zveřejněna téměř dva roky před jeho vstupem v platnost, což prokazuje, že nebylo možné předvídat datum vstupu nového nařízení v platnost, nebo dokonce, zda vůbec vstoupí v platnost.

78 Zatřetí, přístup Komise by vedl k absurdním výsledkům. Podle ustálené judikatury tak Komise má právo vyžadovat navrácení podpory poskytnuté přes zákaz jejího provádění pouze tehdy, pokud je režim podpor neslučitelný také se samotnou podstatou společného trhu (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, Francie v. Komise, C-301/87, Recueil, s. I-307, body 20 a následující). Slučitelnost se společným trhem musí být posouzena v okamžiku provádění režimu, které je protiprávní z důvodu nedodržení procesních náležitostí, což Komise mimoto výslovně uvedla v bodě 82 pokynů Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (Úř. věst. 2001, C 37, s. 3, dále jen „pokyny Společenství o státní

podpoře na ochranu životního prostředí“). Podle žalobce z toho vyplývá, že pokud by provedl dotčený režim podpor místo toho, aby ho Komisi oznámil v souladu s právem Společenství, byly by použitelné pokyny Společenství MSP z roku 1996. Je mu tedy bráněno provádět zmíněný režim, protože dodržel právo.

- 79 Začtvrté, žalobce rovněž uplatňuje, že původní oznámení bylo úplné. Komise nemůže důvodně tvrdit, že nařízení o výjimce pro MSP bylo použitelné z toho důvodu, že informace, které požadovala, jí byly předloženy až poté, co zmíněné nařízení vstoupilo v platnost, jelikož oznámení nemůže být považováno za neúplné jen proto, že Komise vyžaduje dodatečné informace. Otázka, zda oznámení je úplné, není vůbec předmětem volného uvážení Komise, protože v opačném případě by Komise mohla svévolně a neomezeně prodloužit dobu přezkumu.
- 80 Žalobce připomíná, že podle judikatury Soudního dvora je oznámení úplné, obsahuje-li od začátku nebo na základě odpovědi členského státu na otázky Komise informace, které jsou nezbytné k tomu, aby si Komise mohla vytvořit první názor na slučitelnost podpory se Smlouvou (rozsudky Soudního dvora Lorenz, bod 53 výše, a ze dne 15. února 2001, Rakousko v. Komise, C-99/98, Recueil, s. I-1101, body 54 a 56). Členský stát může uplatňovat, že oznámení je úplné, i když si zvolil neprovádět podporu, a tedy nedovolávat se v souladu s čl. 4 odst. 6 a čl. 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, původně úplného charakteru oznámení. V tomto ohledu žalobce dodává, že spolupráce členského státu s Komisí v rámci předběžného vyšetřovacího řízení, nemůže být vykládána jako vzdání se jakýchkoliv pozdějších námitek.
- 81 Žádosti obsažené v dopisu Komise německým správním orgánům ze dne 5. února 2001 týkající se jednak posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem a jednak otázky, zda dotčený režim podpor může být prostřednictvím úpravy uveden do

souladu s nařízením o výjimce pro MSP, které vstoupilo v platnost pouhé tři dny předtím, svědčí o tom, že Komise si již první názor na dotčený režim podpor vytvořila, což je v rozporu s tvrzením, podle něhož nemohla přezkoumat oznámení pro nedostatek požadovaných informací. Komise nemůže tvrdit ani to, že určité aspekty podprogramu „spolupráce“ nebyly výslovně vyloženy v oznámení a že bylo namístež žádat o informace ohledně nich v rámci řízení CP 92/01 spojeném s tímto řízením o oznámení (viz bod 24 výše). Tyto otázky se týkají vedlejšího aspektu oznámení, takže odpověď na tyto otázky nebyla pro Komisi nezbytná k tomu, aby si vytvořila svůj názor.

- 82 Tím, že Komise jednala tak, jak jednala v projednávaném případě, porušila zásady, na nichž je založena její správní praxe. Poté, co se znalostí věci nechala Komise uplynout lhůtu k přezkumu 20 pracovních dnů stanovenou v rámci zrychleného schvalování a poté, co počkala na vstup nařízení o výjimce pro MSP v platnost, se tím, že se obrátila na Spolkovou republiku Německo se žádostí, snažila vzbudit dojem, že oznámení bylo neúplné. Tento způsob postupu představuje porušení povinnosti přezkoumat oznámení „ihned po jeho obdržení“ stanovené v čl. 4 odst. 1 procesního nařízení týkajícího se státních podpor.

- 83 Komise na úvod uplatňuje, že nařízení o výjimce plní dvojí funkci, jednak vyjmout určité podpory z povinnosti oznámení a schvalovacího postupu Komise a jednak nahradit dřívější pokyny Společenství. Vstupují v platnost v den zvolení Komise, jsou obecně použitelná po dobu pěti let a stanoví, že po uplynutí doby jejich platnosti zůstanou režimy podpor vyňaté na základě jejich ustanovení vyňatými po přechodnou dobu šesti měsíců.

84 Zprv, pokud jde o argument žalobce týkající se časové působnosti právních ustanovení, Komise odkazuje na judikaturu Soudního dvora, podle níž okamžitá použitelnost hmotněprávního pravidla na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla, představuje zásadu práva Společenství použitelnou bez omezení (rozsudky Soudního dvora ze dne 10. července 1986, *Licata v. CES*, 270/84, *Recueil*, s. 2305, bod 31; ze dne 2. října 1997, *Saldanha a MTS*, C-122/96, *Recueil*, s. I-5325, body 12 až 14, a *Pokrzeptowicz-Meyer*, bod 73 výše, body 49 až 55). Komise byla tedy v projednávaném případě povinná použít nařízení o výjimce pro MSP, protože, i když k oznámení skutečně došlo za platnosti dřívějších ustanovení, nic to nemění na tom, že bylo třeba posoudit budoucí účinky oznámených opatření během jejich doby platnosti.

85 Zadruhé, Komise uplatňuje, že všechny příklady uvedené žalobcem z titulu kontinuity její rozhodovací praxe (viz bod 74 výše) se týkají případů, kdy zákonodárce výslovně stanovil použitelnost právních předpisů platných v okamžiku oznámení (rozsudek *Saldanha a MTS*, bod 84 výše, bod 14), zatímco nařízení o výjimce pro MSP neobsahuje v tomto ohledu žádné ustanovení. Krom toho argument, podle něhož se Komise nemůže odchýlit od své praxe, by měl absurdní důsledek spočívající v tom, že by určité zavedené praxi byla přiznána vyšší hodnota než závaznému a náležitě zveřejněnému právnímu pravidlu, což by bylo úplným popřením způsobilosti Komise stanovit pravidla.

86 Podle Komise dotčený režim podpor, záměrně oznámený těsně před skončením platnosti pokynů Společenství MSP z roku 1996 neodpovídal její nové politice v oblasti podpor ve prospěch MSP. Kromě toho uplatňuje soudržnost své schvalovací praxe tím, že cituje mnoho příkladů, v nichž režimy podpor oznámené před vstupem nařízení o výjimce pro MSP v platnost byly přezkoumány ve světle tohoto nařízení. Dodává, že kdyby byl dotčený režim podpor schválen podle pokynů Společenství MSP z roku 1996, zůstal by v platnosti během celé doby platnosti nařízení o výjimce pro MSP.

87 Zatřetí, pokud jde o argument žalobce, podle něhož by pro něho bylo výhodnější provést program bez oznámení, Komise uplatňuje, že v takovém případě by musela zahájit formální vyšetřovací řízení a použít právní předpisy platné v den rozhodnutí, a sice nařízení o výjimce pro MSP, alespoň pro období po jeho vstupu v platnost, s výsledkem, který je znám. Odkaz žalobce na pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí není vůbec relevantní, vzhledem k tomu, že jednak ustanovení zmíněných pokynů se týká neoznámených podpor, zatímco v projednávaném případě byl režim podpor oznámen, a jednak že Komise, pokud jde o působnost nařízení o výjimce pro MSP, nemůže být vázána pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí.

88 Začtvrté, pokud jde o argument žalobce, podle něhož oznámení bylo úplné, Komise uplatňuje, že požadované informace byly nezbytné a že není správné, že Spolková republika Německo nepředložila žádné jiné nové skutečnosti. Ve sdělení připojeném k dopisu ze dne 12. března 2001 uvedla totiž míry podpor pro část „intenzivní poradenské služby/coaching“, ohledně nichž nebylo v oznámení nic uvedeno. Kromě toho otázka „zón čelících zvláštním problémům“ byla podrobněji vyložena až ve zmíněném sdělení. Zmíněný dopis a jeho přílohy, doručené později dne 20. března 2001, mimoto obsahovaly velké množství nových informací týkajících se skutečností a jejich souvislostí.

89 Podle Komise tak žalobce nerespektuje obsah ustanovení čl. 4 odst. 6 a čl. 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, která se odchyľují od judikatury vycházející z rozsudku Lorenz, bod 53 výše (bod 4), viz také rozsudek Rakousko v. Komise, bod 80 výše, bod 29 a stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse předcházející tomuto rozsudku (Recueil, s. I-1105, body 24 až 28). Z těchto ustanovení totiž vyplývá, že nedodržení lhůt stanovených v článku 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor není jednoznačně a jednoduše zakázáno, ačkoliv jejich překročení může mít nicméně z pohledu Komise závažné důsledky.

90 Komise v tomto ohledu dodává, že členský stát musí co nejlépe spolupracovat s Komisí a zároveň má možnost okamžitě bránit svá práva v případě, že Komise nesplní své povinnosti. V projednávaném případě měla Spolková republika Německo informovat v řádně odůvodněném prohlášení Komisi, že považuje oznámení za úplné podle čl. 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor. Následně by Freistaat Sachsen mohl, poté, co by uvědomil Komisi a kdyby tato nereagovala ve lhůtě patnácti pracovních dnů, provést oznámená opatření podle čl. 4 odst. 6 procesního nařízení týkajícího se státních podpor.

91 Vzhledem k tomu, že Spolková republika Německo nevyužila takové možnosti, kterou jí nabízí procesní nařízení týkající se státních podpor, vzdala se proto právní ochrany, která je s ní spojená. V každém případě Spolková republika Německo a Freistaat Sachsen neměly námitky vůči zahájení formálního vyšetřovacího řízení, čímž tak připustily legalitu zmíněného řízení a nezbytnost získat dodatečné informace (rozsudky Soudního dvora Rakousko v. Komise, bod 80 výše, a ze dne 18. června 2002, Španělsko v. Komise, C-398/00, Recueil, s. I-5643).

92 Krom toho s ohledem na ustanovení procesního nařízení týkajícího se státních podpor není důležité, zda informace požadované v dopisu ze dne 5. února 2001 byly skutečně nezbytné. I kdyby Soud musel odpovědět na tuto otázku záporně, nezpůsobí to neplatnost napadeného rozhodnutí, neboť Spolková republika Německo měla možnost podat námitky vůči zahájení formálního vyšetřovacího řízení nebo proti pokračování v něm. Žalobce nemůže uplatňovat *a posteriori*, po skončení formálního vyšetřovacího řízení a po přijetí konečného rozhodnutí, výhrady, které měl uplatnit v dřívějším stádiu řízení. Z tohoto důvodu je žalobní důvod týkající se úplnosti původního oznámení nepřipustný.

*Závěry Soudu*

- 93 Je třeba určit, zda, jak tvrdí žalobce, měla Komise přezkoumat dotčený režim podpor podle pokynů Společenství MSP z roku 1996, platných v den oznámení, nebo zda Komise byla oprávněna, jak to učinila, přezkoumat zmíněný režim podle nařízení o výjimce pro MSP, jež vstoupilo v platnost po dni oznámení, neboť bylo třeba posoudit budoucí účinky oznámených opatření během jejich doby platnosti. Za tímto účelem je tedy namíste prokázat, zda se zmíněné nařízení mělo použít na oznámení nevyřízená v den jeho vstupu v platnost.

K použitelnosti nařízení o výjimce pro MSP na oznámení nevyřízená v den jeho vstupu v platnost

- 94 Podle ustálené judikatury platí, že ačkoli o procesních pravidlech se má obecně za to, že se použijí rovněž na právní situace vzniklé před jejich vstupem v platnost (rozsudek Soudního dvora ze dne 12. listopadu 1981, *Salumi a další*, 212/80 až 217/80, Recueil, s. 2735, bod 9, a rozsudek Soudu ze dne 28. ledna 2004, *OPTUC v. Komise*, T-142/01 a T-283/01, Recueil, s. II-329, bod 60), neplatí to o hmotněprávních pravidlech. Rovněž podle ustálené judikatury platí, že za účelem zajištění dodržení zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání musejí být totiž hmotněprávní pravidla Společenství vykládána jako vztahující se na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost pouze tehdy, pokud z jejich znění, cíle a struktury jasně vyplývá, že jim musí být přiznán takový účinek (výše uvedený rozsudek Soudního dvora *Salumi a další*, bod 9, rozsudky Soudního dvora ze dne 10. února 1982, *Bout*, 21/81, Recueil, s. 381, bod 13; ze dne 15. července 1993, *GruSa Fleisch*, C-34/92, Recueil, s. I-4147, bod 22, a ze dne 24. září 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise*, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 119; rozsudky Soudu ze dne 19. února 1998, *Eyckeler & Malt v. Komise*, T-42/96, Recueil, s. II-401, bod 55, a ze dne 28. ledna 2004, *Euroagri v. Komise*, T-180/01, Recueil, s. II-369, bod 36).

- 95 Soudní dvůr, který následoval tento přístup, zdůraznil, že ačkoliv zásada právní jistoty obecně brání tomu, aby počátek časové působnosti aktu Společenství byl stanoven na den předcházející jeho vyhlášení, ve výjimečných případech tomu může být jinak, pokud to vyžaduje cíl, jehož má být dosaženo, a pokud je náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob (rozsudky Soudního dvora ze dne 25. ledna 1979, *Racke*, 98/78, *Recueil*, s. 69, bod 20, a *Salumi a další*, bod 94 výše, bod 10). Taková judikatura, jak upřesnil Soudní dvůr, je použitelná také v případě, kdy zpětnou účinnost samotný akt nestanoví výslovně, ale vyplývá z jeho obsahu (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. července 1991, *Crispoltoni*, C-368/89, *Recueil*, s. I-3695, bod 17; ze dne 29. dubna 2004, *Gemeente Leusden a Holin Groep*, C-487/01 a C-7/02, *Recueil*, s. I-5337, bod 59, a ze dne 26. dubna 2005, *Goed Wonen*, C-376/02, *Sb. rozh. s. I-3445*, bod 33).
- 96 Komise nicméně tvrdí, že tato judikatura není použitelná v projednávaném případě, vzhledem k tomu, že okamžitá použitelnost hmotněprávního pravidla na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla, představuje zásadu práva Společenství použitelnou bez omezení.
- 97 Podle ustálené judikatury se totiž nové pravidlo okamžitě použije na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla (rozsudky *Licata v. CES*, bod 84 výše, bod 31; *Saldanha a MTS*, bod 84 výše, bod 14, a *Pokrzeptowicz-Meyer*, bod 73 výše, bod 50). V tomto ohledu Soudní dvůr krom toho upřesnil, že působnost zásady ochrany legitimního očekávání nemůže být natolik rozšířena, aby obecně zabránila použití nového pravidla (rozsudky Soudního dvora ze dne 20. září 1988, *Španělsko v. Komise*, 203/86, *Recueil*, s. 4563, bod 19; ze dne 29. června 1999, *Butterfly Music*, C-60/98, *Recueil*, s. I-3939, bod 25, a *Pokrzeptowicz-Meyer*, bod 73 výše, bod 55).
- 98 Je třeba uvést, že z výše zmíněné judikatury vyplývá jednak to, že předpisy Společenství nemají zpětný účinek, výjimečně s výjimkou případů, kdy z jejich znění nebo struktury jasně vyplývá, že takový byl úmysl zákonodárce, že to vyžaduje cíl, který má být dosažen, a že legitimní očekávání dotčených osob je řádně

respektováno (viz judikatura uvedená výše v bodech 94 a 95). V tomto případě zpětné použití nové právní úpravy představuje výjimku. Krom toho právní předpisy Společenství se obvykle použijí na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívější právní úpravy, s výjimkou případu, kdy okamžité použití určitého pravidla je v rozporu s ochranou legitimního očekávání dotčených osob (viz judikatura uvedená výše v bodu 97). V tomto případě představuje výjimku nepoužití nové právní úpravy na stávající právní vztah. Judikatura, která se týká tohoto druhého případu, vůbec nepředpokládá zpětné použití zákona, jelikož předmětná nová právní úprava je použita ode dne jejího vstupu v platnost na ještě platnou část smlouvy (rozsudky Saldanha a MTS, bod 84 výše, a Pokrzeptowicz-Meyer, bod 73 výše, bod 52), zmocnění (rozsudek Licata v. CES, bod 84 výše, bod 31) nebo jiného právního vztahu (rozsudek Butterfly Music, bod 97 výše), které nadále působí účinky, tedy výhradně do budoucna.

99 Ve světle této judikatury je namístě zaprvé zjistit, zda k posouzení slučitelnosti dotčeného režimu podpor provedenému podle kritérií stanovených nařízením o výjimce pro MSP, jež vstoupilo v platnost po oznámení zmíněného režimu, došlo na základě zpětného použití zmíněného nařízení, nebo, jak tvrdí Komise, zda se jedná pouze o okamžité použití nové právní úpravy, v projednávaném případě nařízení o výjimce pro MSP, na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti pokynů Společenství MSP z roku 1996, ale jež nadále existuje v den vstupu zmíněného nařízení v platnost.

100 V tomto ohledu je třeba uvést, že ve vztahu ke konečnému rozhodnutí Komise, které schvaluje oznámenou podporu nebo ji prohlašuje za neslučitelnou, je situace, v níž se členský stát a příjemce podpory nacházejí, zjevně nadále existující a přechodná v tom smyslu, že oznámení nezakládá nárok na schválení. Pokud jde o určení kritérií, podle nichž musí být provedeno posouzení slučitelnosti této podpory, je nicméně třeba vzít v úvahu okamžik oznámení, s ohledem na význam role tohoto oznámení a jeho právních účinků v rámci vyšetřovacího řízení ve věci státních podpor.

101 V souladu s čl. 4 odst. 1 procesního nařízení týkajícího se státních podpor přísluší totiž Komisi přezkoumat oznámení „ihned po jeho obdržení“, tedy podle právní úpravy platné v tento den. Krom toho právě od tohoto okamžiku začíná běžet lhůta dvou měsíců, před jejímž uplynutím musí být dokončena předběžná fáze vyšetřování a jejíž překročení může mít významné právní důsledky pro Komisi a dotčený členský stát, jako je možnost členského státu provést oznámenou podporu a změnit ji tak v existující podporu podle ustanovení čl. 4 odst. 6 procesního nařízení týkajícího se státních podpor.

102 Použít, pro účely posouzení slučitelnosti podpory, kritéria stanovená právní úpravou, která vstoupila v platnost po oznámení předmětné podpory, zákonitě znamená přiznat této právní úpravě zpětný účinek. V tomto případě je totiž počátek působnosti nové právní úpravy nutně stanoven na den předcházející jejímu vstupu v platnost, a sice na den obdržení oznámení Komisí. Pokud by přezkum slučitelnosti podpory mohl být proveden podle právní úpravy, která vstoupila v platnost po oznámení podpory, připustilo by se tím, že Komise může určit použitelný právní předpis podle okamžiku, který si zvolí k provedení takového přezkumu. Přitom nejenže je takový postoj stěží slučitelný se skutečností, že čl. 4 odst. 1 procesního nařízení týkajícího se státních podpor kogentně stanoví, že Komise přezkoumá oznámení „ihned po jeho obdržení“, ale také s požadavky transparentnosti a předvídatelnosti kritérií, podle nichž Komise posuzuje slučitelnost podpor, které, jak sama Komise zdůraznila v průběhu řízení, představují důvod existence předpisů, které zveřejňuje v oblasti státních podpor.

103 Změna kritérií posouzení slučitelnosti oznámené podpory v průběhu řízení z důvodu vstupu nové právní úpravy v platnost nemůže být tedy považována za použití judikatury, podle níž se nové pravidlo okamžitě použije na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla. Tato judikatura totiž ukládá použití nového pravidla pouze do budoucna, zatímco v případě podpory oznámené před

jeho vstupem v platnost použití nového pravidla spočívá v jeho zpětném působení v okamžiku oznámení vzhledem k tomu, že posouzení slučitelnosti se provádí v rámci jednoho přezkumu, i když konečné rozhodnutí představuje akt, jehož vyhotovení se provádí v několika fázích.

104 Je třeba ostatně poznamenat, že pokud jde o podpory, na něž se vztahuje Smlouva o UO a které byly vyplaceny, aniž by předtím byly oznámeny, Soudní dvůr rozhodl, že použití pravidel kodexu platného v den, kdy Komise přijímá rozhodnutí ohledně slučitelnosti podpor, které byly vyplaceny za platnosti dřívějšího kodexu, vedlo ke zpětnému použití právní úpravy Společenství (rozsudek Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, bod 94 výše, bod 118). Soudní dvůr měl za to, že žádné ustanovení kodexu platného v den přijetí rozhodnutí Komise nestanovilo, že může být použit se zpětnou účinností, a ze struktury a cílů následných kodexů podpor vyplývalo, že byly přijaty na základě potřeb existujících v určitém období, jež následovalo po období, v němž byly podpory vyplaceny (rozsudek Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, bod 94 výše, bod 120).

105 Stejně tak pokud jde o podpory řádně oznámené před vstupem nové právní úpravy v platnost, měl Soud za to, že Komise správně přezkoumala režim podpor ve světle pravidel vyplývajících z její dřívější praxe, a nikoliv z nové právní úpravy, která vstoupila mezitím v platnost, vzhledem k tomu, že tato nová právní úprava se použila pouze na podpory, které vstoupily v platnost nebo zůstaly platné po určitém datu následujícím po období dotčeném spornými podporami (rozsudek Soudu ze dne 27. listopadu 2003, Regione Siciliana v. Komise, T-190/00, Recueil, s. II-5015, body 94 až 96).

106 Naproti tomu s přihlédnutím ke skutečnosti, že nové pokyny v oblasti ochrany životního prostředí, které vstoupily v platnost po oznámení dotčené podpory, výslovně stanovily ve svém bodě 82, že Komise byla povinna použít jejich ustanovení „u všech oznámených projektů podpory, u nichž je žádána o rozhodnutí po

zveřejnění těchto pokynů v Úředním věstníku, a to i v případech, kdy [byly] projekty oznámeny před jejich zveřejněním“, Soud měl za to, že Komise právem použila uvedené pokyny, a nikoliv pokyny platné v době oznámení (rozsudek Soudu ze dne 18. listopadu 2004, Ferriere Nord v. Komise, T-176/01, Sb. rozh. s. II-3931, bod 137).

107 Výše uvedené rozsudky potvrzují, že použití kritérií stanovených v právní úpravě, která vstoupila v platnost po dni, kdy byly předmětné podpory vyplaceny nebo oznámeny, pro účely posouzení jejich slučitelnosti se společným trhem, způsobuje, že tato právní úprava má zpětný účinek. V souladu s judikaturou uvedenou v bodech 94 a 95 výše je takové použití přípustné pouze tehdy, pokud ze znění, cíle nebo struktury předmětné nové právní úpravy vyplývá, že má být použita zpětně.

108 S ohledem na výše uvedený závěr je tedy namístě zadruhé ověřit, zda nařízení o výjimce pro MSP mělo být použito zpětně. Za tímto účelem je třeba se zaměřit nejen na jeho znění, ale také na jeho obsah a zejména na cíl, který sleduje, jakož i případně ověřit, zda legitimní očekávání dotčených osob je řádně respektováno.

109 V projednávaném případě je nutno zaprvé konstatovat, že nařízení o výjimce pro MSP neobsahuje žádné přechodné ustanovení týkající se otázky jeho případného použití na režimy podpor oznámené před jeho vstupem v platnost.

110 V rozporu s tím, co tvrdí Komise, nemůže být neexistence přechodných ustanovení vykládána v tom smyslu, že nařízení o výjimce pro MSP bylo použitelné na oznámení, jež byla přezkoumávána v okamžiku jeho vstupu v platnost. Okolnost, že přezkum režimu podpor podle právních předpisů platných v den oznámení je totiž

výslovně stanoven v ustanoveních některých předpisů, jako jsou ustanovení bodu 6.1 pokynů k vnitrostátní regionální podpoře, ustanovení bodů 98 a 100 pokynů Společenství o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniku v nesnázích, ustanovení bodu 2.6 pokynů Společenství o státní podpoře v automobilovém odvětví, ustanovení bodů 39 a 40 pokynů pro více odvětví k regionální podpoře pro velké investiční projekty a ustanovení článku 9a nařízení o výjimce, ve znění nařízení Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004, kterým se mění nařízení [o výjimce pro MSP], pokud jde o rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby zahrnovala podporu pro výzkum a vývoj (Úř. věst. L 63, s. 22; Zvl. vyd. 08/03, s. 64), nijak neumožňuje dospět k závěru, že právní úprava platná v den oznámení je použitelná pouze tehdy, pokud jsou taková ustanovení výslovně stanovená v pozdější právní úpravě.

- 111 V tomto ohledu je namístě uvést jednak to, že Komise do jiných předpisů vložila ustanovení výslovně stanovující použitelnost nových kritérií na podpory oznámené před jejich vstupem v platnost, jako jsou ustanovení bodu 82 pokynů Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí a ustanovení čl. 11 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 ze dne 12. prosince 2002 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory zaměstnanosti (Úř. věst. L 337, s. 3; Zvl. vyd. 05/04, s. 273). Krom toho i když nic nebrání tomu, aby Komise stanovila v předpisech upřesňujících kritéria, že bude k přezkumu slučitelnosti podpory nebo režimu podpor používat opatření upravující specificky časovou působnost ustanovení upřesňujících zmíněná kritéria, existence takové možnosti nemůže zpochybnit zásadu vytyčenou v judikatuře uvedené v bodech 94 a 95 výše, podle níž v případě neexistence takových opatření se ustanovení upřesňující nová kritéria nemají použít na podpory oznámené před jejich vstupem v platnost.

- 112 Zadruhé, nařízení o výjimce pro MPS neobsahuje údaje, a to ani implicitní, které by umožňovaly mít za to, že mělo být použito se zpětným účinkem.

113 Cíl nařízení o výjimce pro MSP totiž spočívá jednak v provedení zmocňujícího nařízení tím, že stanoví pro kategorii podpor malým a středním podnikům podmínky, které tyto podpory musejí splňovat, aby byly členské státy osvobozeny od povinnosti je oznámit, a to zejména za účelem zjednodušení správního řízení, aniž by byla zmírněna kontrola, a zvýšení transparentnosti a právní jistoty. Je zcela evidentní, že ve vztahu k takovému cíli a zejména k cíli umožnit členským státům, aby ony samy ověřily, zda záměr podpor je v souladu s kritérii stanovenými nařízením o výjimce pro MSP, a tedy nepodléhá povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES, může být zmíněné nařízení použito pouze do budoucna, a nemělo být tedy použito na již učiněná oznámení.

114 Krom toho Komise vysvětlila, že nařízení o výjimce má také za cíl nahradit kritéria stanovená v pokynech Společenství MSP z roku 1996, jak vyplývá ze znění jeho bodu 4 odůvodnění, který uvádí, že zmíněné pokyny „budou zrušeny dnem vstupu v platnost tohoto nařízení, protože se tímto nařízením nahrazují“. Vzhledem k tomu, že otázkou je, zda se nová kritéria použijí na nevyřízená oznámení, je nicméně namístě připomenout, že v tomtéž bodu odůvodnění je uvedeno, že nařízením „není dotčena možnost členských států oznámit poskytnutí podpory malým a středním podnikům“ a že v tomto případě „[t]ato oznámení budou hodnocena Komisí zejména s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v tomto nařízení“. Znění výše uvedeného bodu odůvodnění tím, že stanoví, že členským státům zůstává možnost oznámit poskytnutí podpor, které spadají do kategorie, na niž se vztahuje nařízení o výjimce pro MSP, se může tedy vztahovat pouze na oznámení, která jsou ve výjimečných případech provedena po vstupu zmíněného nařízení v platnost.

115 Nahrazení pokynů Společenství MSP z roku 1996 nařízením o výjimce pro MSP, jak je uvedeno ve výše uvedeném bodu 4 odůvodnění, může sice implicitně naznačovat, že Komise měla v úmyslu provádět striktnější politiku v oblasti státních podpor malým a středním podnikům také pokud jde o oznámené podpory. Tato pouhá skutečnost však nemůže být považována za dostatečnou k učinění závěru, že nařízení o výjimce pro MSP mělo být použito zpětně, a to tím spíše, že tentýž bod

odůvodnění stanoví, pokud jde o podpory, které budou v budoucnu oznámeny, že budou „zejména“ hodnoceny, to znamená nikoliv výhradně, s přihlédnutím ke kritériím stanoveným ve zmíněném nařízení. Pokud přitom režim podpor řádně oznámený po vstupu nařízení o výjimce pro MSP v platnost nemá být posuzován výhradně podle kritérií stanovených v tomto nařízení, nelze tudíž tvrdit, že cíl, který má být tímto nařízením dosažen, vyžaduje, aby mu byl výjimečně přiznán zpětný účinek.

- 116 Krom toho zpětné použití nařízení o výjimce pro MSP může být připuštěno pouze tehdy, pokud legitimní očekávání dotčených osob bylo řádně respektováno. V tomto ohledu je namístě zdůraznit, že okolnost dovolávaná Komisí, že Spolková republika Německo věděla o dalším vývoji kritérií přezkumu dotčeného režimu podpor v den oznámení zmíněného režimu, nic nemění na tomto závěru. Ačkoli je totiž pravda, že členské státy byly zapojeny do legislativního procesu, který vedl k přijetí nařízení o výjimce pro MSP, nic to nemění na tom, že jednak členské státy nejsou schopny předvídat definitivní obsah předpisu, který bude nakonec přijat, ani datum jeho vstupu v platnost, a jednak že zmíněné nařízení má za cíl stanovit podmínky, kterým podléhá vynětí z povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES, a nikoliv schválení oznámené podpory. Krom toho návrh nařízení o výjimce, ve znění zveřejněném v Úředním věstníku dne 28. března 2000 (Úř. věst. C 89, s. 15), neobsahoval ani bod odůvodnění zmíněný v bodu 114 výše, ani jiné údaje ohledně skutečnosti, že pokyny Společenství MSP z roku 1996 budou zrušeny a nahrazeny zmíněným nařízením. Za těchto podmínek by zpětné použití zmíněného nařízení nesplnilo podmínku respektování legitimního očekávání dotčených osob, ani podmínku dodržení zásady právní jistoty.

- 117 Krom toho skutečnost, že předpisy, které Komise zveřejňuje v oblasti státních podpor, jak to sama zdůraznila, mají za cíl zajistit transparentnost a předvídatelnost její praxe v oblasti schvalování, brání v zásadě tomu, aby Komise posuzovala slučitelnost podpory na základě právní úpravy, která vstoupila v platnost, když oznámení již bylo učiněno a přezkum slučitelnosti podpory již začal. Je evidentní, že

takový postup má za důsledek snížení, či dokonce odstranění, předvídatelnosti schvalovací praxe Komise a nutně staví členské státy do situace právní nejistoty, v tom smyslu, že nemohou očekávat, že záměr podpor, který vypracovaly ve světle kritérií stanovených právní úpravou platnou v okamžiku oznámení, Komise přezkoumá podle stejných kritérií.

- 118 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že ve sdělení o určení pravidel použitelných na posouzení protiprávních státních podpor (Úř. věst. 2002, C 119, s. 22), Komise ve snaze o transparentnost a právní jistotu oznámila členským státům a třetím osobám, že bude vždy posuzovat slučitelnost neoznámených státních podpor se společným trhem podle hmotněprávních kritérií stanovených v jakémkoli předpisu platném v den jejich poskytnutí. Přitom nelze pro účely určení právní úpravy použitelné na posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem připustit, že je namíste považovat situaci za „danou“, pokud se jedná o podpory poskytnuté v rozporu s povinností oznámení v tom smyslu, že tyto podpory musejí být přezkoumány ve světle kritérií platných v okamžiku, kdy byly vyplaceny v souladu se zmíněným sdělením a rozsudkem *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise*, bod 94 výše (bod 118), a za „přechodnou“, pokud se jedná o podpory řádně oznámené, pro které by se kritéria přezkumu mohla legitimně změnit až do doby vydání konečného rozhodnutí, ačkoli celé řízení proběhlo podle kritérií stanovených dříve platnou právní úpravou.

- 119 Praktické použití takového pojetí by bylo zdrojem právní nejistoty pro členské státy a mohlo by mít nepříznivé důsledky, jelikož by členské státy v očekávání vývoje právní úpravy ve striktnějším smyslu byly vedeny k tomu, že by spíše podporu provedly, než ji oznámily Komisi. Krom toho takový výsledek by byl v rozporu s judikaturou, podle níž je nutno se vyhnout jakémukoli výkladu, který by upřednostňoval nedodržení čl. 88 odst. 3 ES ze strany dotčeného členského státu (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 21. listopadu 1991, *Fédération nationale du commerce extérieur*, C-354/90, Recueil, s. I-5505, bod 16, a ze dne

21. října 2003, Van Calster a další, C-261/01 a C-262/01, Recueil, s. I-12249, bod 63). Pokud by totiž v rámci záměru podpory, který je, či nikoli, slučitelný se společným trhem, nezpůsobila skutečnost, že nedodržuje čl. 88 odst. 3 ES, více nebezpečí nebo sankcí než dodržení téhož ustanovení, byla by motivace členských států k oznámení a vyčkání rozhodnutí o slučitelnosti značně snížena (stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 5. října 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich a další, C-368/04, Sb. rozh. s. I-9957, bod 50).

<sup>120</sup> Závěrem, jak ze znění, tak z cíle nařízení o výjimce pro MSP, jakož i z požadavků vycházejících z dodržování zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty vyplývá, že toto nařízení nemělo být použito zpětně.

<sup>121</sup> Tento závěr nemůže být vyvrácen skutečností, že, jak je uvedeno v bodě 86 výše, Komise schválila mnoho režimů podpor oznámených před vstupem nařízení o výjimce pro MSP v platnost na jeho základě, jelikož nerozhodla o těchto režimech před vstupem zmíněného nařízení v platnost. V tomto ohledu stačí uvést, že praxe Komise, která je v rozporu se zásadami vytýčenými v judikatuře, nemůže mít přednost. Krom toho jak tvrdil žalobce, aniž by to Komise ohledně této otázky zpochybňovala, jednalo se o podpory investic a podpory vzdělávání, pro které zůstala posuzovací kritéria, zejména kritérium přípustné míry podpory, nezměněna oproti posuzovacím kritériím dřívější právní úpravy (viz bod 76 výše), takže legitimní očekávání dotčených osob nemohlo být v žádném případě dotčeno.

<sup>122</sup> Je namístě nicméně uvést, že i když se má za to, že Komise začíná přezkum slučitelnosti podpory ihned po obdržení oznámení, tedy podle kritérií stanovených právní úpravou platnou k tomuto dni, takový přezkum může být skutečně proveden až poté, co jsou sděleny všechny nezbytné informace, to znamená od okamžiku, kdy je oznámení úplné. Z tohoto hlediska, ale také za účelem zabránit tomu, aby oznámení bylo učiněno ve fázi, kdy neobsahuje všechny údaje nezbytné k jeho

přezkumu a tomu, aby mohlo být datum oznámení zvoleno v závislosti na změně kritérií, podle nichž musí být posuzována slučitelnost podpory, nebo na jejím očekávání, je namístě mít za to, že použitelnou právní úpravou je právní úprava platná v okamžiku, kdy je oznámení úplné.

- <sup>123</sup> Proto, aby bylo možné se domnívat, že nařízení o výjimce pro MSP bylo použitelné, je tedy namístě ověřit, zda v projednávaném případě, jak tvrdí žalobce, bylo oznámení úplné, takže Komise se nemohla dovolávat, jak učinila v bodě 56 odůvodnění napadeného rozhodnutí, toho, že oznámení se stalo úplným až po vstupu nařízení o výjimce pro MSP v platnost.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z úplnosti původního oznámení

— K přípustnosti žalobního důvodu

- <sup>124</sup> Komise namítá nepřípustnost žalobního důvodu žalobce vycházejícího z úplného charakteru původního oznámení jednak z důvodu, že nebyl vznesen v průběhu formálního vyšetřovacího řízení, a jednak že Spolková republika Německo a žalobce nepodaly námitky vůči zahájení formálního vyšetřovacího řízení, ani vůči pokračování v něm, a tím uznaly legalitu zmíněného řízení a nezbytnost požadovaných informací. Žalobce nemůže tedy zpochybnit konečné rozhodnutí tím, že uplatní výhrady, které měl uplatnit v dřívějším stádiu řízení. V duplice Komise upřesnila, že nepřípustnost tohoto žalobního důvodu je úzce spjata se skutečností, že Spolková republika Německo nevyužila možnost, kterou jí nabízí čl. 4 odst. 6 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, a že proto žalobce neměl žádný právní zájem na podání žaloby ohledně této otázky.

125 Nepřípustnost tohoto žalobního důvodu nemůže být přijata.

126 Zprvée, je třeba uvést, že cílem toho, že žalobce tvrdí, že původní oznámení bylo úplné, je prokázat, že dotčený režim podpor neměl být posouzen podle nařízení o výjimce pro MSP, které vstoupilo v platnost po zmíněném oznámení. V rozporu s tvrzeními Komise v tomto ohledu, se jedná o názor, který Spolková republika Německo vyjádřila zejména ve svých připomínkách k zahájení formálního vyšetřovacího řízení, v nichž tvrdí, že „[n]ěmecké orgány nesdílejí názor Komise, podle něhož přezkum režimu podpor nebyl možný na základě dokumentů sdělených dne 3. ledna 2001, a proto nadále zastávají názor, že režim podpor musí být přezkoumán na základě [pokynů Společenství MSP z roku 1996], které byly platné v okamžiku oznámení“.

127 Zadruhé je třeba zdůraznit, jak vyplývá z judikatury, že možnost zpochybnit rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení nemůže mít za důsledek omezení procesních práv zúčastněných stran tím, že je jim zabráněno požadovat zrušení konečného rozhodnutí a dovolávat se na podporu jejich žaloby vad týkajících se všech fází řízení vedoucích k vydání tohoto rozhodnutí. Nelze totiž zpochybnit, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, přestože má vlastní a samostatné právní účinky, má přípravný charakter ve vztahu ke konečnému rozhodnutí, které definitivně stanoví názor Komise a v němž tento orgán může změnit posouzení učiněná v rozhodnutí o zahájení řízení. Krom toho připustit tvrzení Komise by mělo za následek předjímání projednávání věci samé a zaměnění jednotlivých fází správního a soudního řízení, přičemž formální vyšetřovací řízení by bylo zbaveno svého základního cíle, kterým je umožnit zúčastněným stranám podat jejich připomínky ke všem sporným stránkám spisu a Komisi přijmout konečné rozhodnutí s ohledem na tyto připomínky (viz v tomto smyslu rozsudek *Regione Siciliana v. Komise*, bod 105 výše, body 47, 48 a 51).

128 V projednávaném případě stačí konstatovat, že napadené rozhodnutí je konečným rozhodnutím, které uzavírá řízení a jež má právně závazné a definitivní účinky ve vztahu k zúčastněným stranám, včetně toho, co se týče určení použitelné právní úpravy. Žalobce musí mít tudíž možnost použít procesní prostředek proti celému rozhodnutí, včetně té části, v níž stanovuje, že původní oznámení se stalo úplným až po vstupu nařízení o výjimce pro MSP v platnost (viz v tomto smyslu rozsudek *Regione Siciliana v. Komise*, bod 105 výše, bod 49).

129 Co se týče argumentu Komise, podle něhož žalobce neměl právní zájem na podání žaloby ohledně domnělé úplnosti původního oznámení z důvodu, že nevyužil možnosti, kterou mu nabízel čl. 4 odst. 6 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, provést dotčený režim podpor poté, co o něm předem podal Komisi oznámení, je namísto uvést, že jediným důsledkem, který je možno z toho vyvodit, je důsledek, že oznámený záměr nemohl nabýt postavení existujícího režimu podpor. Vzhledem k tomu, že dotčený režim podpor si zachoval postavení nových podpor, Komise mohla právem rozhodnout o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v této věci (viz v tomto smyslu rozsudek *Regione autonoma della Sardegna v. Komise*, bod 56 výše, bod 49), což žalobce nezpochybňuje.

130 Z výše uvedeného vyplývá, že nelze právoplatně tvrdit, že když žalobce nepodal v požadované lhůtě žalobu proti rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení a nepoužil čl. 4 odst. 6 procesního nařízení, nemůže již uplatňovat v rámci projednávané žaloby proti konečnému rozhodnutí, že Komise měla nesprávně za to, že oznámení bylo neúplné, a že proto neprávem prodloužila přezkum oznámení.

131 Žalobní důvod vycházející z úplnosti původního oznámení je tedy přípustný.

— K věci samé

<sup>132</sup> Je namístě připomenout, že podle článku 4 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, který definuje lhůty, v nichž musí být přezkum oznámených podpor proveden, Komise má lhůtu dvou měsíců pro konstatování po předběžném přezkoumání, že oznámené opatření není podporou, nebo že nejsou vzneseny žádné pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem, a nebo že existují pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem, přičemž v tomto případě Komise rozhodne o zahájení postupu podle čl. 88 odst. 2 ES. Lhůta dvou měsíců začíná v den následující po dni obdržení úplného oznámení (čl. 4 odst. 5 druhá věta procesního nařízení týkajícího se státních podpor).

<sup>133</sup> Je třeba také připomenout, že podle ustálené judikatury, která stanovila zásady použitelné před vstupem procesního nařízení týkajícího se státních podpor v platnost, k tomu, aby bylo oznámení úplné, stačí, že Komise disponuje během předběžné fáze přezkumu všemi informacemi, které jí umožňují dojít k závěru, aniž by byl nutný důkladný přezkum, že státní opatření jsou v souladu se Smlouvou, a odlišit je tak od opatření, která vznášejí pochybnosti o této slučitelnosti (rozsudek Rakousko v. Komise, bod 80 výše, bod 54). Pro účely předběžné fáze tedy stačí, že oznámení obsahuje od začátku nebo na základě odpovědi členského státu na otázky Komise informace, které jsou nezbytné k tomu, aby si Komise mohla vytvořit první názor na slučitelnost podpory se Smlouvou (rozsudky Lorenz, bod 53 výše, bod 3; Rakousko v. Komise, bod 80 výše, bod 56 a Regione autonoma della Sardegna v. Komise, bod 56 výše, bod 40).

<sup>134</sup> Pokud jde o procesní nařízení týkající se státních podpor, čl. 2 odst. 2 stanoví, že oznámení je úplné, pokud „poskytne dotýčný členský stát všechny nezbytné informace, aby Komisi umožnil přijmout rozhodnutí podle článků 4 a 7 (dále jen „úplné oznámení“)“. Totéž nařízení stanoví v čl. 4 odst. 5 třetí větě a v čl. 5 odst. 3 prostřednictvím druhé definice („oznámení je považováno za úplné“ nebo „[členský

stát] považuje oznámení za úplné“), okamžik, od něhož je namístě mít za to, že Komise má k dispozici všechny nezbytné informace, a sice když Komise nepožaduje další informace, nebo poté, co dotčený členský stát učinil řádně odůvodněné prohlášení v tomto smyslu. Tato druhá definice má tedy za základní cíl stanovit den, od něhož začíná běžet lhůta dvou měsíců stanovená v čl. 4 odst. 5 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, což má významné důsledky nejen pro členské státy, ale také pro Komisi.

135 Definice úplného oznámení obsažená v čl. 4 odst. 5 třetí větě, jakož i definice, která nepřímou vyplývá z čl. 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor, musejí být vykládány ve spojení s cílem čl. 4 odst. 6 téhož nařízení a podle tohoto cíle, který stanoví, že pokud Komise nerozhodla ve lhůtě dvou měsíců o úplném oznámení ve smyslu výše uvedených ustanovení „považuje se souhlas Komise s podporou za udělený“ a „dotčený členský stát může následně provést opatření, o kterých bylo rozhodováno, poté, co o nich předem podá Komisi oznámení“. Takové ustanovení tedy dává členským státům možnost zabránit tomu, aby Komise uměle prodlužovala předběžnou fázi přezkumu, a ponechala je tak v právní nejistotě, pokud jde o osud záměru podpory.

136 Z toho vyplývá, že skutečnost, že dotčený členský stát nepodal námitky na základě čl. 5 odst. 3 procesního nařízení týkajícího se státních podpor vůči případnému odkladnému použití žádostí o dodatečné informace, nemůže, jak bylo zdůrazněno v bodě 129 výše, mít jiný nepříznivý účinek než ten, který je výslovně stanoven dotčeným systémem, tj. nemožnost dovolávat se možnosti stanovené v čl. 4 odst. 6 téhož nařízení provést zamýšlený režim podpor, a tím jej změnit na existující režim podpor.

137 Tatáž skutečnost tedy nijak neumožňuje z toho vyvodit, že oznámení nebylo úplné, jelikož určujícím kritériem v tomto ohledu je v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 133 výše to, že oznámení obsahuje všechny informace, které jsou nezbytné k tomu, aby si Komise mohla vytvořit první názor na slučitelnost podpory se Smlouvou.

138 Tento závěr nemůže být vyvrácen skutečností, že čl. 2 odst. 2 procesního nařízení týkajícího se státních podpor vyžaduje k tomu, aby oznámení bylo úplné, sdělení všech informací, které jsou pro Komisi nezbytné pro účely rozhodnutí, které musí přijmout na konci předběžného přezkumu, nebo k přijetí konečného rozhodnutí o slučitelnosti podpory, a neomezuje tedy soubor informací požadovaných v oznámení na informace, které jsou pro Komisi nezbytné k tomu, aby mohla přijmout rozhodnutí, které musí být přijato na konci předběžné fáze přezkumu. Článek 2 odst. 2 procesního nařízení týkajícího se státních podpor musí být totiž vykládán ve světle skutečnosti, že Komise je povinna zahájit formální vyšetřovací řízení, pokud existují pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem, a musí mít tedy možnost seznámit se se všemi skutečnostmi nezbytnými k tomuto účelu. Pokud jde o všechny ostatní informace, které se mohou ukázat býti nezbytnými pro účely přijetí konečného rozhodnutí o slučitelnosti podpory, stačí uvést, že dotčený členský stát, ani Komise nevědí předem, které informace se ukážou býti nezbytnými k přijetí konečného rozhodnutí, neboť nezbytnost takových informací může vyjít najevo až v průběhu formálního vyšetřovacího řízení, zejména když se Komise seznámí s připomínkami třetích zúčastněných stran (viz v tomto smyslu stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse předcházející rozsudku Rakousko v. Komise, bod 89 výše, body 90 a 91).

139 Je tedy namístě mít za to, jak vyplývá z čl. 2 odst. 2 procesního nařízení týkajícího se státních podpor a v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 133 výše, že k tomu, aby oznámení bylo úplné, pro účely předběžné fáze přezkumu, stačí, že obsahuje informace, které jsou nezbytné k tomu, aby si Komise mohla vytvořit první názor na slučitelnost oznámeného opatření se společným trhem a rozhodnout v případě pochybnosti v tomto ohledu o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

<sup>140</sup> Ve světle výše uvedeného je namístě přezkoumat obsah dopisů, které si Komise a Spolková republika Německo navzájem zaslaly, a určit, zda, jak tvrdí žalobce, bylo původní oznámení úplné.

<sup>141</sup> V tomto ohledu je třeba připomenout, že po původním oznámení ze dne 29. prosince 2000 Komise požadovala od Spolkové republiky Německo dodatečné informace dvakrát, a sice dne 5. února 2001 a 5. září 2001. Spolková republika Německo odpověděla na žádost ze dne 5. února 2001 dopisem ze dne 12. března 2001 a na žádost ze dne 5. září 2001 dopisem ze dne 9. října 2001.

<sup>142</sup> Pokud jde o první žádost o informace, zaslanou dopisem ze dne 5. února 2001, Komise se omezila na to, že se dotázala Spolkové republiky Německo, „zda podporované činnosti ‚Soft aid‘ [jsou] slučitelné s nařízením o výjimce [...] pro MSP [...], a sice zda objem podpory stanovený v dotčeném oznámení [může] být snížen na objem stanovený nařízením o výjimce pro MSP“, a upřesnila, že „[v] případě, že to [není] možné, [je] nutné přesné odůvodnění (nezbytnost a slučitelnost z hlediska hospodářské politiky)“.

<sup>143</sup> Jak žalobce správně zdůrazňuje, Komise ve svém dopisu ze dne 5. února 2001 žádala Spolkovou republiku Německo jednak o její názor ohledně slučitelnosti podpor týkajících se poradenských služeb s nařízením o výjimce pro MSP a jednak se jí tázala, zda by byla ochotna snížit objem dotčených podpor pro účely jejich uvedení do souladu se zmíněným nařízením. Taková žádost však nemůže být považována za mající za cíl obdržení faktických informací nezbytných k posouzení slučitelnosti oznámeného režimu podpor, ale musí být kromě žádosti o názor považována spíše za návrh učiněný Spolkové republice Německo provést úpravy nezbytné k tomu, aby byl dotčený režim podpor uveden do souladu s ustanoveními nařízení o výjimce pro MSP, které vstoupilo v platnost tři dny předtím.

144 Co se týče druhé žádosti Komise o informace zaslané Spolkové republice Německo dopisem ze dne 5. září 2001, ta měla za cíl, jak to upřesnila samotná Komise v písemné odpovědi na otázku položenou Soudem, určit zda s ohledem na vstup nařízení o výjimce pro MSP v platnost, trvala Spolková republika Německo na oznámení ve vztahu ke všem původně oznámeným podprogramům. Tento typ informace, který byl mimoto již poskytnut v rámci sdělení Spolkové republiky Německo ze dne 2. srpna 2001, se rovněž nijak netýkal skutečností nezbytných k provedení přezkumu slučitelnosti oznámeného režimu podpor.

145 S ohledem na výše uvedené je namístě dospět k závěru, že žádost ze dne 5. února 2001 ani žádost ze dne 5. září 2001 nemohou být kvalifikovány jako žádosti o faktické informace nezbytné k doplnění původního oznámení a k tomu, aby Komisi umožnily provést přezkum slučitelnosti režimu podpor oznámeného Spolkovou republikou Německo. Samotný obsah obou žádostí sepsaných Komisí totiž naznačuje, že si již vytvořila názor ohledně neslučitelnosti dotčeného režimu podpor se společným trhem z důvodu jeho neslučitelnosti s nařízením o výjimce pro MSP.

146 Tento závěr nemůže být vyvrácen obsahem odpovědí Spolkové republiky Německo na dopisy Komise ze dne 5. února 2001 a 5. září 2001.

147 V odpovědi ze dne 12. března 2001 na dopis Komise ze dne 5. února 2001 Spolková republika Německo v bodě I sdělení, které bylo k němu přiloženo, tak jasně vysvětluje své stanovisko, pokud jde o otázku, zda „položky podpor vztahující se

k ‚soft aid‘ [musely] být uvedeny do souladu s podmínkami nařízení o výjimce“. K této otázce Spolková republika Německo uvádí následující úvahy:

„[...] v okamžiku oznámení režimu podpor nařízení o výjimce [pro MSP] ještě nevstoupilo v platnost. V důsledku toho se německé orgány nemohly opřít o kritéria nařízení o výjimce [pro MSP] v okamžiku oznámení [...] Pro účely přezkumu státní podpory je relevantní právní situace existující v okamžiku oznámení [...] Německé orgány mají tedy za to, že tento režim podpor musí být stále posuzován podle kritérií pokynů Společenství [MSP z roku 1996].“

148 V bodě II téhož sdělení Spolková republika Německo uvedla, že podle ní v každém případě může být oznámený režim podpor schválen také podle kritérií nařízení o výjimce pro MSP. I když tento režim zajisté nebyl ve všech ohledech v souladu se zmíněným nařízením, Komise jej totiž mohla nicméně přezkoumat přímo na základě Smlouvy o ES využitím své široké posuzovací pravomoci.

149 V kontextu přijetí tohoto stanoviska ohledně zachování původního oznámení poskytla Spolková republika Německo upřesnění ohledně podprogramu „intenzivní poradenské služby/coaching“ týkající se míry podpory. Ve sdělení přiloženém k odpovědi ze dne 12. března 2001 je totiž uvedeno:

„Pro doplnění pokynů oznámených v současné době je kromě absolutní horní hranice podpory stanovena obecná horní hranice podpory ve výši 50 % v souladu s nařízením o výjimce [...] pro MSP. Míra podpory vyšší než maximálně 65 % je stanovena pro malé podniky (podle definice EU) v rámci stejných absolutních horních hranic podpory.“

150 S ohledem na výše uvedené je nutno konstatovat jednak to, že jediná konkrétní otázka uvedená v dopisu Komise ze dne 5. února 2001 se týká pouze jedné stránky, a to míry podpory jednoho ze šesti podprogramů tvořících oznámený režim podpor, a sice podprogramu týkajícího se „intenzivních poradenských služeb/coachingu“. Krom toho upřesnění poskytnuté Spolkovou republikou Německo k této otázce, které jistě obsahuje novou informaci, nemůže být kvalifikováno jako informace nezbytná k posouzení slučitelnosti podpory, jelikož Komise mohla vyvodit z oznámení, že skutečnost, že byla stanovena pouze absolutní horní hranice vedla nutně k mírám podpory nad 50 %.

151 Jak totiž zdůraznil žalobce ve své odpovědi na otázky Soudu a jak lze vyvodit z jednoduchého výpočtu, absolutní horní hranice znamenala, že dotčenému podniku mohla být poskytnuta v nejpříznivějším případě podpora ve výši 72,73 % a ve výši 83,3 %, pokud se jednalo o nový podnik. Prostřednictvím zavedení hranice v procentech Spolková republika Německo stanovila míru podpory na 50 % a pro nové podniky na 65 %, čímž tedy zachovala maximální míru podpory překračující míru 50 % stanovenou nařízením o výjimce pro MSP. V tomto ohledu je namístě dodat, že sazba podpory překračující míru 50 % je stanovena také, pokud jde o podprogram „účast na veletrzích a výstavách“ (sazba ve výši 60 % pro malé podniky nacházející se v zónách čelících zvláštním problémům), podprogram „spolupráce“ (sazba 65 % použitelná obecně a až do výše 80 % pro určité zvláštní záměry) a podprogram „podpora designu“ (sazba 70 % pro malé podniky nacházející se v zónách čelících zvláštním problémům).

152 Z toho vyplývá, že dopad zavedení horní hranice v procentech také pokud jde o podprogram „intenzivní poradenské služby/coaching“, která se přidává k absolutní horní hranici zamýšlených podpor, na posouzení slučitelnosti dotčeného režimu podpor, má okrajový charakter, jelikož pochybnosti Komise o neslučitelnosti režimu v celém rozsahu se společným trhem jsou založeny na překročení 50 % míry

podpory, jak je stanovena nařízením o výjimce pro MSP. V každém případě odpověď na otázku formulovanou v dopisu Komise ze dne 5. února 2001 nebyla z důvodu jejího omezeného dosahu nijak nezbytná k tomu, aby si Komise mohla vytvořit první názor na slučitelnost celého oznámeného záměru podpor se společným trhem.

153 Pokud jde o odpověď ze dne 9. října 2001 na dopis Komise ze dne 5. září 2001, Spolková republika Německo kromě toho, že poskytla vedlejší informace, které vyplynuly ze schůzky mezi Komisí a německými orgány ze dne 14. června 2001, se omezila na zopakování, že trvá na původním oznámení, zejména z důvodu, že oznámený režim byl v souladu s pokyny Společenství MSP z roku 1996 a že tento režim měl být posuzován podle zmíněných pokynů, které byly v platnosti v den jeho oznámení. V témže dopisu Spolková republika Německo krom toho připomněla, že v souladu s jejím sdělením ze dne 2. srpna 2001, byl mezitím dotčený režim podpor proveden na základě čl. 9 odst. 1 nařízení o výjimce pro MSP až do dne schválení režimu podpor, jak byl oznámen.

154 Samotná skutečnost, jak vyplývá z výše uvedeného sdělení ze dne 2. srpna 2001, že Spolková republika Německo prováděla dotčený režim podpor v mezích jeho slučitelnosti s nařízením o výjimce pro MSP, přičemž stanovila dobu jeho platnosti do 31. prosince 2008 nebo do schválení režimu, jak byl oznámen, potvrzuje, že nikdy nezměnila své původní oznámení, aby jej uvedla do souladu s nařízením o výjimce pro MSP. Spolková republika Německo totiž využila možnosti nabízené zmíněným nařízením provést režim podpor bez jeho oznámení a sdělila to Komisi v souladu s čl. 9 odst. 1 téhož nařízení, přičemž trvala na svém původním oznámení, konkrétně z důvodu, že oznámení bylo učiněno před vstupem zmíněného nařízení v platnost.

155 Konečně nelze připustit, aby původní oznámení nebylo považováno za úplné z důvodu, že nesplňovalo všechny podmínky, zejména pokud jde o míru podpory, požadované právní úpravou, která vstoupila v platnost po původním oznámení,

a sice nařízením o výjimce pro MSP. Nejenže žalobce totiž zpochybnil použitelnost zmíněného nařízení právě z důvodu, že vstoupilo v platnost po dni, kdy Komise obdržela původní oznámení, ale také výslovně prohlásil, že trvá na původním oznámení, při současném využití možnosti uvést v platnost svůj režim podpor, aniž by jej předtím oznámil, jak je stanoveno ve zmíněném nařízení.

156 Z výše uvedeného vyplývá, že původní oznámení bylo úplné, jelikož obsahovalo všechny skutečnosti nezbytné k tomu, aby Komise mohla posoudit jeho slučitelnost se společným trhem podle kritérií stanovených právní úpravou platnou ke dni obdržení původního oznámení.

157 Z toho vyplývá, že druhý žalobní důvod žalobce musí být přijat.

158 S ohledem na výše uvedené a aniž by bylo nezbytné přezkoumávat ostatní žalobní důvody vznesené žalobcem, je tedy namístě vyhovět žalobě a zrušit čl. 2 druhý pododstavec a články 3 a 4 napadeného rozhodnutí.

## **K nákladům řízení**

159 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

Soud (pátý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Článek 2 druhý pododstavec a články 3 a 4 rozhodnutí Komise 2003/226/ES ze dne 24. září 2002 o režimu podpor zamýšleném Německem – „Program ve prospěch malých a středních podniků – Zlepšení výkonnosti saských podniků“ – Podprogramy 1 (coaching), 4 (účast na veletrzích a výstavách), 5 (spolupráce) a 7 (podpora designu), se zrušují.**
- 2) **Komisi Evropských společenství se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Vilaras

Martins Ribeiro

Dehousse

Šváby

Jürimäe

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 3. května 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

M. Vilaras

## Obsah

|                                                                                                                                                        |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Právní rámec .....                                                                                                                                     | II - 1266 |
| Skutkový základ sporu .....                                                                                                                            | II - 1273 |
| 1. Správní řízení .....                                                                                                                                | II - 1273 |
| 2. Napadené rozhodnutí .....                                                                                                                           | II - 1276 |
| Řízení a návrhová žádání účastníků řízení .....                                                                                                        | II - 1278 |
| Právní otázky .....                                                                                                                                    | II - 1279 |
| 1. K žalobnímu důvodu vycházejícímu z formální protiprávnosti napadeného rozhodnutí, která plyne z toho, že Komise nepoužila zrychlené schvalování ... | II - 1280 |
| Argumenty účastníků řízení .....                                                                                                                       | II - 1280 |
| Závěry Soudu .....                                                                                                                                     | II - 1283 |
| 2. K žalobnímu důvodu vycházejícímu z hmotněprávní protiprávnosti napadeného rozhodnutí vyplývající z nepoužitelnosti nařízení o výjimce pro MSP ..... | II - 1290 |
| Argumenty účastníků řízení .....                                                                                                                       | II - 1290 |
| Závěry Soudu .....                                                                                                                                     | II - 1298 |
| K použitelnosti nařízení o výjimce pro MSP na oznámení nevyřízená v den jeho vstupu v platnost .....                                                   | II - 1298 |
| K žalobnímu důvodu vycházejícímu z úplnosti původního oznámení .....                                                                                   | II - 1309 |
| — K přípustnosti žalobního důvodu .....                                                                                                                | II - 1309 |
| — K věci samé .....                                                                                                                                    | II - 1312 |
| K nákladům řízení .....                                                                                                                                | II - 1320 |